

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΩΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 14

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Μέσα εις τὴν ὀχλώδη καὶ πυρετικὴν τύρβην τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ τὴν ὄλοεν ἐντειωμένην φοβίαν διὰ τοὺς πυραύλους, ἐπέρασαν, σχεδὸν ἀπαρατήρητος, ἡ ἐπίσκεψις τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν κ. Θεοκλήτου πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν μας.

*

Καὶ ὅμως πρόκειται περὶ γεγονότος ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ τὸ ὅποιον δις μόνον ἐπραγματοποιήθη ἐντὸς ἑκατονταετίας. Καὶ εἶναι τοιοῦτον, διότι ἀνασυνδέει ἱερὸς δεσμούς καὶ ἀνάγει ἀπὸ τοὺς βυθοὺς τοῦ παρελθόντος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν θησαυροὺς ἀναμνήσεων καὶ βιώματα ἅγια καὶ ἀφρυνίζει παλμικοὺς ἀντιλάλους θριάμβων, πῶν δονοῦν καὶ συγκινοῦν βαθύτατα κάθε Ἑλληνικὴν καρδίαν.

Διότι εἶναι μὲν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος αὐτοκέφαλος καὶ αὐτοδιοίκητος, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἐλευθέρου μας Κράτους. Κατ' οὐσίαν ὅμως εἶναι προέκτασις καὶ προβολὴ τῆς Μεγάλης Μητρὸς Ἐκκλησίας. Καὶ ὡς γνωστόν, τὸ ἡμῖσιν σχεδὸν τῶν ἀρχιερατικῶν τῆς μελῶν ἔχουν τὴν πνευματικὴν τους ἀναφορὰν πρὸς Αὐτήν.

*

Τὸ πάνσεπτον Οἰκουμεικὸν Πατριαρχεῖον, παρ' ὅλον ὅτι δεινότερα κατὰ καιροὺς ἐχειμάσθη—, καὶ ὑπὸ ἄλλοφύλων καὶ ὑπὸ ἀσπόνδων φίλων, οἱ ὅποιοι ἔβαλλον κατ' αὐτοῦ, διότι ἐμίσουν πᾶν Ἑλληνικὸν καὶ ἐγνώριζον καλῶς, ὅτι ψυχὴ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία του καὶ ὅτι ἀνευ αὐτῆς τὴν ἀναμένει θάνατος—, ἔχει ὑψωθῆ ἀπαρασαλεύτως ἐντὸς τῶν συνειδήσεων, ὡς ὁ τηλαυγὸς φάρος τοῦ ἁσινούς καὶ ἀκηράτου Χριστιανισμοῦ. Καὶ θεωρεῖται, δικαίως, ὡς ὁ δωδεκάτοιχος

πύργος, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον καταρραγέντα διελύθησαν εἰς ἀνεμόεντας ἀφροὺς ὅλα τὰ κύματα τῆς ἀντιθέου βαρβαρικῆς λύσσης. Διὰ τῆς ἐκχριστιανίσεως δὲ ἑκατομμυρίων ψυχῶν ἐθεμελίωσεν ἀκλόνητον τὸ κῦρὸς του καὶ ἀπέβη ἡ σεβασμία Μητὴρ ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν. Ἡ θέσις του δὲ αὐτῆ ἀποτελεῖ παμμέγιστον προνόμιον καὶ πολυτιμότερον κεφάλαιον, τὸ ὅποιον, οὐδέποτε καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, πρέπει νὰ παραθεωρῆται. Καὶ ἡ σπουδαιότης αὕτη ἀποφῆς τῆς ἱστορικῆς του ζωῆς καὶ τῆς αἰωνοβίου πορείας του ρυθμίζει, ὡς εἰκός, τὰς πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας σχέσεις του.

*

Ἀπροσμέτρητος ἀληθῶς εἶναι ὁ σεβασμὸς τοῦ Ὁρθοδοξοῦντος λαοῦ μας πρὸς τὴν πότιαν Μητέρα του Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Ὁχι μόνον διότι διεφύλαξεν αὕτη ἀλώβητα τὰ ἱερὰ δόγματα καὶ ἀνοθεύτους τὰς ἱερὰς παραδόσεις τοῦ ἀρχεγόνου Χριστιανισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ διότι αὕτη συνετήρησε καὶ ἐθέρμανεν εἰς τοὺς τρισαγίους τῆς κόλπου τὰ καταφυγέντα— εἰς καιροὺς δισέκτους— Ἑλληνικὰ γράμματα. Καὶ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ σῴτεια τροφὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς ἡμέρας ἄκρας ἀθλιότητος καὶ ἐσχάτης δυστυχίας. Καὶ δι' αὐτῆς καὶ μόνον διεσώθη τὸ Γένος μας ἀπὸ τὴν ἐξουθένωσιν καὶ ἀπὸ τὸν καταποντισμὸν του εἰς τὰς ἀβύσσους τῆς ἀφανείας. Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὅποιον ἡ εὐτυχῆς ἐμπνευσις τοῦ «πολιοῦ τὴν τρίχα καὶ τὴν σύνεσιν» Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας ἐχαροποίησεν, εὐλικρινῶς καὶ πηγαίως, τὸν γνησίως θρησκευόμενον λαὸν μας.

*

Ἡ «Ἐκκλησία, τὴν ὅποιαν συνεκίνησαν βαθέως οἱ πρόφρονες καὶ ἐγκάρδιοι λόγοι καὶ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Β'.

'Η Α. Θ. Παναγιώτης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακαριωτάτου, εἶπε περίπου τὰ ἑξῆς :

«Μακαριώτατε,

Πλήρωμα βαθείας ἀγαλλιάσεως καὶ ἀνεκλαλήτου χαρᾶς ἡμῖν τε καὶ τοῖς περὶ ἡμᾶς Σεβασμιωτάτοις Ἁγίοις Ἀρχιερεῦσι, τοῖς Ἐντιμολ. Ὀφφικιάλοις καὶ τῷ εὐσεβεῖ ποιμνίῳ φέρει ἡ ἔλευσις τῆς Ὑμετέρας περιφλημένης καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος μετὰ τῶν ἀγαπητῶν Συναγωγῶν τῆς, εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα σκηνώματα τῆς ἀπὸ αἰῶνων μακρῶν εὐσεβείας ἡμῶν.

Μετὰ τὴν τόσῳ σημαντικὴν καὶ εὐεργετικὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Ἐξοχότητος, τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ καὶ τῆς Ἀκολουθίας αὐτοῦ, ἔχομεν τὸ μέγα εὐτύχημα τῆς παρουσίας ταύτης ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἧς ἡ σημασία ἐπεκτείνεται πολὺ πέραν μιᾶς ἐπισκέψεως ἀδελφῶν πρὸς ἀδελφούς καὶ ἐπικοινωνίας Ἐκκλησίας πρὸς Ἐκκλησίαν, εἰς τοὺς σημερινούς μεγάλους καιροὺς καὶ τὰς προκειμένας ἐξαιρετικὰς συνθήκας.

Ἀνεκὰθεν προσφιλῆς ὑπῆρξε τῇ Μητρὶ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος διὰ διαφόρους τε λόγους καὶ διότι ὑπὸ ἰδιαζόντως δυσκόλους περιστάσεις ἐγεννήθη. Καὶ αὕτη ἐπεδείξατο ἀέλιποτε ἑαυτὴν στοργικὴν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἀκούσασα τοὺς πάλμους τῆς μητρικῆς αὐτῆς καρδίας, δεχομένη τοὺς ἀλαλήτους στεναγμούς αὐτῆς καὶ ἔχουσα ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας τῆς εἰς ἀνταπόκρισιν πρὸς πᾶσαν ἀνάγκην, ἐντὸς τῶν ἰδίων αὐτῆς στενοχωρῶν περιστάσεων καὶ συνθηκῶν.

Ἰδιαιτέρως δὲ ἐμὲ ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς εὐεργετικὴ, διότι μετεκαλέσατό με, ἐξ Ἁγίου Ὄρους διὰ τοῦ ἀειμνήστου Γέροντός μου καὶ προκατόχου τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Μελετίου καὶ ἐντὸς ὀλίγου διαστήματος ἀνευ οὐδεμιᾶς σχεδὸν ὑπερησίας μου προήγαγέ με εἰς Μητροπολίτην Κερκύρας καὶ Παξῶν.

Προσθέτω εἰς ταῦτα τὴν εὐτυχίαν, ἣν ἐδοκίμασα,

λαβὼν μέρος εἰς τὴν ἐπαξίαν τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος ἐκλογὴν ὡς Ἐπισκόπον Σταυρουπόλεως, Βοηθοῦ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, καὶ εἰς τὴν χειροτονίαν αὐτῆς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν. Παρηκολούθησα τὴν περαιτέρω δρᾶσιν αὐτῆς μεθ' ὑπερηφανείας καὶ τὴν ἀνοδὸν ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἐν τῇ ἐξυπηρητήσει τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πληρώματος. Ἐν τῇ Ἀποστολικῇ τῶν Πατρῶν Ἐκκλησίᾳ, ἣν ἐποιμιάνατε ὑπὸ δυσκόλους περιστάσεις καὶ ἐκλείσατε, ἐκτὸς ἄλλων, ἱκανοποιήσατε καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διὰ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ περιλάμπρου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ὅστις ἐντεῦθεν ἐκεῖσε μεταβάς προσέφερε τὸ αἷμα αὐτοῦ διὰ τὴν παγίωσιν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως μεταξὺ τῶν προγόνων ἡμῶν.

Καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου κομίζετε ἡμῖν τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, περιλαμβανόμενον ἰδίως εἰς τὰς τρεῖς λέξεις τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης καὶ μειζόνως τῆς ἀγάπης.

Ἐκφράζομεν μεγάλην χαρὰν ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ τῆς ἐλεύσεως καὶ τῶν λίαν ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππου, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσοστόμου, ἐκ τῶν παλαιῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης, τόσον ἀφωσιωμένου τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τόσον συνετῶς ἀπὸ ἐτῶν διαποιμνινοῦτος τὴν ἱστορικὴν Μητρόπολιν ταύτην, καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, μεθ' οὗ παλαιόθεν συνδεόμεθα καὶ τοῦ ὁποῖου τὰ συγγραφικὰ ἔργα μετὰ χαρᾶς λαμβάνομεν, ὡς καὶ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσάνθου καὶ τοῦ Ἱερολ. Διακόνου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν κ. Διονυσίου Μπαϊρακτάρη».

Ἐπηκολούθησεν ἀνεπίσημον πρόγευμα, μετὰ τὸ ὁποῖον ὁ Μακαριώτατος μετὰ τῆς Ἀκολουθίας αὐτῶν ὠδηγήθησαν εἰς τὸ «Πέρα Παλάς», ὅπου καὶ ἐφιλοξενήθησαν.

(Συνεχίζεται)

αἱ ἀποδοθεῖσαι πρὸς τὸν σεπτὸν ἡμῶν Προκαθήμενον καὶ τὴν ἀκολουθίαν του τιμαί, αἰσθάνεται καθήκον νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας σύμπαντος τοῦ πληρώματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν πρωτοκαθέδρον τῆς Ὁρθοδοξίας Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν.

Καὶ ἐπιπροσθέτως τὴν βαθεῖαν τῆς ἀγαλλίαςιν διότι, προσφάτως καὶ ἐν συνεχείᾳ, τρεῖς ἀρχηγοὶ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπεσκέφθησαν τὴν ἱερὰν καθέδραν τῆς Ὁρθο-

δοξίας. Διότι ἀποτελεῖ τοῦτο πιστοποιήσιν τοῦ κύρους τῆς, ὡς τοῦ Πανορθοδόξου Κέντρου. Καὶ διότι πιστεύει ἀκραδάντως, ὅτι ἡ σύμπνοια, ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ συνολικὴ ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ στερεὰ καὶ μεθοδικὴ ἐν παντὶ κοινὴ τους ἐνέργεια θὰ συντελέσουν ν' ἀνατείλουν εὐτυχέστεραι ἡμέραι πνευματικῆς αἰθρίας καὶ νὰ λωφάσῃ ἡ πολυτάραχος ἀνησυχία τοῦ παραπαίοντος καὶ παραπλήκτου σήμερον κόσμου.

ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Γ'

'Εάν όμως ἔλειπε ἐπίσημος κοινωνικὴ ἐκκλησιαστικὴ κίνησις ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ἐπικαιρὸν καθήκον νὰ τονισθῇ, ὅτι δὲν ἀπουσίασε καὶ ἰδιωτικὴ προσπάθεια πρὸς δημιουργίαν «χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως», ἢ πρῶτῃ τοιαύτῃ προσπάθειᾳ εἰς ὅλον τὸν Ὀρθόδοξον κόσμον. Ἄς σημειωθῇ ἄλλως τε, ὅτι καὶ εἰς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας προηγήθη ἡ ἰδιωτικὴ χριστιανικὴ κοινωνικὴ κίνησις καὶ ἠκολούθησεν ἢ ἐπίσημος ἐκκλησιαστικὴ. Τὴν σημαίαν λοιπὸν τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὕψωσε τὸ 1932 πρῶτῃ ἢ διὰ τῆς πρωτοβουλίας καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων διακεκριμένων ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀριστοτέλους Κούζη ἰδρυθεῖσα τότε «Χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἐνωσις», εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται, πρὸ τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ «Ἑλληνικὸν Ἀντικαμμικὸν Ἰνστιτούτον». Ἡ Ἐνωσις μάλιστα αὕτη, ἢ ὁποία ἔκαμε τὴν πρῶτην ἐμφάνισίν της ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1932 καὶ τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι («ἢ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ διάδοσις καὶ ἐπικράτησις τῶν ὑψηλῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, ἐν ἀναφορᾷ ἰδιαίτερος πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τῆς κοινωνίας», ἤδη ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1936 ὠνευεῦθη τὴν καθιέρωσιν τῆς σημερινῆς φιλεργατικῆς εορτῆς, τὴν ὁποίαν καὶ δι' ἐγγράφου της εισηγήθη αὕτη εἰς τὸν ἀλησμόνητον Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον, ὅστις μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἶχεν ἀποδεχθῆ τὴν πρότασιν, ἀλλ' ἢ Ἱερὰ Σύνοδος ἐθεώρησε τότε, καὶ ἴσως οὐχὶ ἀδικως, ὡς πρόωρον τὴν υἰοθέτησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου». Ὅπως δὴποτε τὸ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐγγράφον ἐκεῖνο τῆς «Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Ἐνώσεως» ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ μνημονευθέντος «Ἱεροῦ Συνδέσμου» ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ὀκτωβρίου 1936 καὶ χάριτι θεοῦ ὁ σπὸρος φαίνεται, ὅτι δὲν ἔπεσεν εἰς μάτην. Ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου ἔτυχε σιωπηρᾶς μὲν, καὶ ἐμμέσου, ἀλλ' ἐμπράκτου ἀπηχῆσεως, ὡς συμπεραίνομεν ἐκ τῆς προκληθείσης ἔκτοτε σχετικῆς κινήσεως, περὶ τῆς ὁποίας εἴπομεν ἤδη ὀλίγα τινὰ καὶ ἐπιφυλασσόμεθα νὰ τὰ συμπληρώσωμεν ἐφεξῆς.

Τὸ θέμα «Χριστιανισμὸς καὶ ἐργασία» ἀψηχόλησεν ἔπειτα καὶ τὸν Κύκλον μελετῶν τῆς «Χριστ. Κοινων. Ἐνώσεως», τὸν «Χριστιανικὸν Κοινωνικὸν Κύκλον», εἰς ἐπανειλημμένας του συνεδρίας ἤδη κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς Κατοχῆς με εισηγητὰς ἕνα οἰκονομολόγον, ἕνα κοινωνιολόγον καὶ τὸν ἔχοντα τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὁμιλῇ σήμερον. Αἱ δὲ εισηγήσεις καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν λόγω Κύκλου ψηφισθέντα πορίσματα τῶν σχετικῶν συζητήσεων, εἰς τὰς ὁποίας μετείχον ἐπιφανεῖς πολιτικοὶ καὶ κοινωνιολόγοι καὶ οἰκονομολόγοι τῆς περιωπῆς τῶν κ. κ. Στεφ. Στεφανοπούλου, Ξενοφ. Ζολώτα, Δημοσθ. Στεφανίδου, Μ. Δένδια, Π. Μερτικοπούλου, Σ. Ἀγα-

πητίδου, Ἐ. Μαζαράκη κ.ἄ, περιελήφθησαν εἰς τὸν Ἀ' τόμον τῶν «Πρακτικῶν τοῦ Χριστ. Κοινωνικοῦ Κύκλου». Θὰ παρεκάλουν δὲ νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ σᾶς ἀναγνώσω τὰ πορίσματα ταῦτα διὰ τε τὴν ἱστορίαν καὶ λόγῳ τῆς ἐπικαιρότητος καὶ συντομίας αὐτῶν, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον δὲν εἶναι προϊὸν τῆς μελέτης καὶ τῆς πείρας ἐνὸς μόνου, ἀλλ' ἀρκετῶν εἰδικῶν προσώπων.

Τὰ πορίσματα ταῦτα ἔχουν ὡς ἐξῆς:

1. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὑποτιμῶντος κατὰ κανόνα τὴν χειρωνακτικὴν ἐργασίαν, ὁ Χριστιανισμὸς ὄχι μόνον δὲν περιφρονεῖ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ τὸναντίον τὴν τιμᾷ καὶ τὴν ἐξυψώνει, ὅσον οὐδεμία ἄλλη ἱστορικὴ θρησκεία, ἀναγαγὼν αὐτὴν εἰς κοινωνικὸν λειτουργημῶν καὶ θεωρῶν αὐτὴν ὡς κατὰ φύσιν ἀσχολίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐξυψωτικὴν τοῦ ἀτόμου καὶ ἐξυψηρετικὴν τοῦ συνόλου.

2. Ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ Ἰδρυτοῦ του καὶ τῶν Ἀποστόλων, μάλιστα δὲ διὰ τῆς βαρυσημάντου ρήσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω» (Β' Θεσσαλονικεῖς γ' 10), κατεδίκασεν ὄχι μόνον τὴν ὀκηγίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν παρασιτισμὸν ὑπὸ οἰανδήποτε αὐτοῦ μορφῆν.

3. Πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν περὶ τῆς ἐργασίας, ὡς καθήκοντος συγχρόνως καὶ δικαίωματος, καὶ δὴ καὶ ὡς κοινωνικοῦ λειτουργημῶντος, ἀντιθετος εἶναι ὄχι μόνον ἡ μεγάλη κοινωνικὴ πληγὴ τῆς ἀργίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἕτερα φοβερὰ μάλιστα τῆς νεωτέρας κοινωνίας, ἢ ἀνεργία μετὰ τῶν ὀλεθρίων ἐπακολούθων των. Ἀμφοτέρας ταύτας τὰς πληγὰς ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίσῃ δεόντως ἡ Χριστιανικὴ κοινωνία.

4. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν θεωρεῖ τὴν ἐργασίαν ὡς σκοπὸν, ἀλλ' ὡς μέσον ἐξυψηρετικὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος τίθεται ἐνταῦθα ὑπεράνω τῆς ἐργασίας καὶ κυρίαρχος καὶ ἀτῆς τῆς φύσεως, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀρχιτεχνίτου Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς (ψαλμὸς ἦ'). Ἡ τοιαύτη δὲ περὶ ἐργασίας ὑψηλὴ χριστιανικὴ ἀντίληψις προσδιορίζει καὶ τὸ κοινωνικὸν περιεχόμενον τῶν ὀρθοδόξων χριστιανικῶν εορτῶν, αἱ ὁποῖαι, περισσώτεροι ὄσαι ἀπὸ τὰς ἄλλας χώρας, παρέχουν εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ὀρθοδόξων χωρῶν εὐκαιρίας ἀναπαύσεως, μορφώσεως καὶ καλῶς νοουμένης ψυχαγωγίας.

5. Ἡ ἐργασία κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν δὲν εἶναι μόνον τὸ ἔργον, δηλ. τὸ δημιουργημῶντος, οὔτε μόνον τέχνη, δηλ. δημιουργία, ἀλλ' εἶναι πρὸ παντὸς ἐκδήλωσις καὶ προβολὴ τῆς προσωπικότητος τοῦ μικροῦ δημιουργοῦ ἀνθρώπου. Συμφῶνως δὲ πρὸς τὴν ἀντίληψιν ταύτην, ἢ ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα, δὲν ἀνταλλάσσεται, ὅπως τὰ ὕλικὰ πράγματα, οὐδὲ δύναται νὰ νοηθῇ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐργάτου, ὡς ἀτόμου καὶ ὡς οἰκογενειάρχου.

6. Ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ θέσις τοῦ ἐργάτου πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀξίαν

τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς τὴν ὑψηλὴν ἀντίληψιν τῆς ἐργασίας ὡς κοινωνικῆς λειτουργίας ἀφ' ἑτέρου.

7. Ὁ Χριστιανισμός, καθ' ὅλου εἰπεῖν ἐνδιαφερόμενος ζωηρῶς διὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐργάτου, ἀντιμετωπίζει ὑπὸ τὸ πρῶτον ὄχι μόνον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀγάπης, ζητήματα οικονομικοκοινωνικά, οἷα εἶναι ἡ δίκαια καὶ ἱκανοποιητικὴ ἀμοιβή, οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας ἐν γένει (ἀναλόγως ἡλικίας, φύλου καὶ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως), ἡ ἀνετος καὶ ἀξιοπρεπὴς διαβίωσις, ἡ οἰκογενειακὴ ἐξασφάλισις τοῦ ἐργάτου ἐν ὄψει ἀσθενειῶν, ἀτυχημάτων, ἀνεργίας καὶ γήρατος αὐτοῦ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα δὲ τούτου καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ὀφείλει καὶ ἡ Ἐκκλησία ὄχι μόνον νὰ ἐγείρῃ ἐκάστοτε τὴν φωνὴν τῆς ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐργατῶν, στιγματίζουσα οἰαυδῆποτε καὶ παρ' οἰουδῆποτε (καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κράτους) ἀσχομένην εἰς βάρος αὐτῶν ἐκμετάλλευσιν καὶ ἀξιοῦσα ὑπὲρ αὐτῶν δικαιοσύνην, ἀλλὰ καὶ θετικώτερον διὰ τῶν ὀργάνων τῆς καὶ τῶν πιστῶν τῆς νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πρέπουσαν ἱκανοποίησιν τῶν πνευματικῶν καὶ ὄλικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου. Ὡς παράδειγμα δὲ φιλεργατικῆς μερίμνης ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἄς ἔχη πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ Ἐκκλησία, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸν πρωτοφανῆ εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον θεσμόν τῆς ἐβδομαδιαίας ἀργίας τοῦ Σαββάτου ('Ἐξόδου κεφ. Κ'. στίχ. κ'), τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων «ἄξιός ἐστι ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ» (Λουκᾶ ι' 7, πρβ. καὶ Ἀ' Τιμοθ. ε' 18) καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν προλεταρίων τῆς ἐποχῆς του, τῶν δούλων, μερίμναν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀπαιτοῦντος ὑπὲρ αὐτῶν παρὰ τῶν κυρίων των ρητῶς «τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα» (Κολοσσαεῖς δ' 11).

8. Εὐχρῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ θεσπισθῇ καὶ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἰδιαιτέρα Κυριακὴ τοῦ ἐργάτου, κατ' ἀπομίμησιν ἐλευθέρων τοῦ σχετικοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ θεσμοῦ, καὶ γενικώτερον νὰ φροντίσῃ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸν ἐργάτην εἰς αὐτὰς τὰς ἐστίας του, ἐκδηλώνουσα ζωηρὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον.

9. Ἡ περὶ ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ ἀγάπης χριστιανικὴ διδασκαλία ἐπιβάλλει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἵνα καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρησις καὶ τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, ἀναλόγως τῆς φύσεως καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς, εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ παρέχεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐργάτην ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπαισιν καὶ τὴν ψυχαγωγίαν αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πνευματικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς του μορφώσεως, περὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ληφθῇ μερίμνα διὰ τῆς ἰδεώσεως ἐργατικῶν λεσχῶν καὶ παντοίων νυκτερικῶν σχολῶν. Ἰδιαιτέρα δὲ μερίμνα πρέπει νὰ ληφθῇ περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τοῦ ἐργάτου καὶ μάλιστα τῆς ἐργαζομένης νεολαίας.

10. Ἐξ ἄλλου ὁ Χριστιανισμός ἀπαιτεῖ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἐργοδότης καὶ

ἐδουνοειδησίαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος ὑπ' αὐτῶν ἔργου ('Ἐφεσ. ε' 6. Κολοσ. γ' 23).

11. Ἡ ἐργασία τῆς γυναικός, μάλιστα δὲ τῆς ὑπάρχουσης, τῆς μητρὸς καὶ τῆς χήρας, δὲν δύναται, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, νὰ ἀποδώσῃ ὅλους τοὺς καρπούς της, παρὰ μόνον ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς οἰκογενείας, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τὰ πορίσματα τῆς μελέτης καὶ τῆς πείρας.

12. Προκειμένου περὶ τῆς ἐργασίας τῶν παιδίων θὰ ἔπρεπε, συμφώνως πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν, νὰ ὀρισθῇ κατώτατον ὄριον τῆς ἡλικίας, ἐπιτρέπον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν κανονικὴν σωματικὴν ὠρίμανσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πνευματικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν, καὶ νὰ ληφθῇ ἰδιάζουσα μερίμνα διὰ τὴν ὑγιεινὴν ψυχαγωγίαν καὶ τὴν ἐν νυκτερικαῖς σχολαῖς συμπλήρωσιν τῆς μορφώσεως τῶν ἐδουνοτέρων καὶ ὑψηλοτέρων μαθήσεως ὀρεγομένων παιδίων.

13. Ὅσον δ' ἀφορᾷ γενικώτερον εἰς τὰς σχέσεις ἐργασίας καὶ κεφαλαίου, σύμφωνως πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν εἶναι ἡ μεταξὺ ἀμφοτέρων ἀρμονικὴ συνεργασία, ἐπιλοομένη ἐν πνεύματι χριστιανικῶ τῶν ἀναγκηπτουσῶν διαφορῶν».

*

Ἐπικολούθησεν ἔκτοτε κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἡ δημοσίευσιν τῶν περισπουδάζτων περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος μελετημάτων τῶν καθηγητῶν κ. κ. Βασ. Ἰωαννίδου ἐν Θεσσαλονίκῃ (1950) καὶ Ἀλεξ. Τσιριτάνη (ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Π. Μελίτης) ἐν Ἀθήναις (1950) καὶ μετὰ τινα ἔτι τῶν μελετημάτων τῶν θεολόγων κ. κ. Δ. Σαβράμη καὶ Ἰ. Τιμαγένη, τοῦ βουλευτοῦ Πειραιῶς κ. Εὔαγγ. Σαββοπούλου, ὡς καὶ ἀρθρῶν τιῶν ἐν διαφόροις περιοδικοῖς¹.

*

Δι' ὅλων τῶν προσπαθειῶν τούτων προπαρεσκευάσθη ἡ σημερινὴ συμπαθεστάτη, ὡς νομίζω, εἰς ὅλην τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν «Ἐκκλησιαστικὴ ἡμέρα τοῦ ἐργάτου». Ἄς χαιρετίσωμεν λοιπὸν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὴν εὐλογημένην ταύτην ἡμέραν. Ἄς εὐχαριστήσωμεν ἔπειτα τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς καθιερώσεως τῆς ἑορτῆς ταύτης μετὰ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητον ἐπὶ κεφαλῆς, ἔτι δὲ καὶ τὸν θερμοεργὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς ἐργασίας κ. Δημητράτον καὶ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐργατικοῦ κόσμου διὰ τὴν πρόθυμον αὐτῶν συμπαράστασιν. Τέλος δὲ ἄς εὐχρηθῶμεν πάντες «ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας», ὅπως ἡ ἑορτὴ αὕτη γίνῃ ἀπαρχὴ καὶ ἀφετηρία ἐκδηλώσεως ἔτι μᾶλλον θαυμάσιου καὶ ἐμπροσθέντος διαφέροντος καὶ ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐργάτας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, Ἐκκλησίας δημοκρατικῆς, συμπαραστατούσης πιστῶς εἰς τὸ πλευρὸν πάντων τῶν ἀδικουμένων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων ἀξιώσεων των καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν κοινωνικῆς δικαιοσύνης, καὶ κρατούσης διαρκῶς ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας τῆς πρὸς «πάντας τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους»,

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ - ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς, 28ης 'Ιουνίου, ἐν εἰδικῇ ἐκκλησιαστικῇ τελετῇ, ἐγένετο ἡ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου ἀπονομὴ τῶν πτυχίων εἰς τὰς δώδεκα νέας ἀποφοίτους τῆς «'Ανωτέρας Σχολῆς Διακονισσῶν—'Εκκλησιαστικῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος», ἥτις στεγάζεται ἐν μεγαλοπρεπεῖ κτιρίῳ παρὰ τὸ προσκύνημα τῆς 'Αγίας Βαρβάρας Δαφνίου. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην, ἐκτὸς τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου, παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ 'Αρχιερεῖς 'Ηλείας κ. Γερμανὸς καὶ Κίτρος κ. Βαρνάβας, ὁ 'Επίσκοπος τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ 'Ομότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. 'Αμίλλας 'Αλιβιζάτος, ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. Παναγιώτης Μπρατσιώτης, ὁ παρὰ τῇ 'Ιερᾷ Συνόδῳ Βασιλικὸς 'Επίτροπος Καθηγητῆς κ. 'Ιωάννης Καρμίρης, ὁ Γεν. Διευθυντῆς Ὁρησκευμάτων παρὰ τῷ 'Υπουργείῳ Ὁρησκευμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας Καθηγητῆς κ. Βασίλειος 'Ιωαννίδης, ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. 'Ανδρέας Φυτράκης, ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Σάββας 'Αγουρίδης, οἱ παρὰ τῇ 'Αποστολικῇ Διακονίᾳ Πανοσιολογίωτατοι καὶ Αἰδεσιμώτατοι Διευθυνταί, οἱ 'Υφηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. κ. Κωνσταντῖνος Μουρατίδης καὶ Εὐάγγελος Θεοδώρου, ἡ Διευθύντρια, ἡ 'Υποδιευθύντρια, οἱ Καθηγηταὶ καὶ αἱ Καθηγήτριαι τῆς Σχολῆς καὶ πλῆθος κλήρου καὶ λαοῦ.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Β' ἔτους τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς ἀναπεμφθεῖσαν δέησιν ἐπηκολούθησε προσφώνησις τοῦ Καθηγητοῦ κ. 'Αμίλλας 'Αλιβιζάτου, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«Παρακλήθην νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις διὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν καὶ τὸ πρῶτον εὐχαρίστως, διὰ νὰ ἐκφρά-

ἰδιαίτεως δὲ πρὸς τὸν ἑλληνικὸν ἐργατικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος, παρ' ὅλα τὰ λάθη μας καὶ παρ' ὅλας τὰς καταβαλλομένας ἐκ διαφόρων πλευρῶν προσπάθειάς πρὸς ἀποξένωσιν του ἀπὸ τὴν μητέρα 'Εκκλησίαν, ἐξακολουθεῖ νὰ μένη πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς αὐτὴν καὶ τὸν Θεάνθρωπον ἰδρυτὴν της, τὸν πρωτεργάτην 'Ιησοῦν Χριστόν, ὅπως ἀποδεικνύει περιτράνω καὶ ἡ ἐγκάρδιος συμμετοχὴ του εἰς τὴν σημερινὴν ἑορτὴν².

ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

'Ακαδημαϊκὸς-Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν

1. Βλέπε βιβλιογραφίαν ἐν τῷ 'Ανατύπῳ.

2. Μία τραγὴ τοῦτον ἀπόδειξις εἶναι καὶ αἱ ὀρεκταὶ ἑκατοντάδες ἐργατικῶν λαβάρων προταχθέντων πρὸ τῶν μητροπολιτικῶν ραῶν 'Αθηνῶν καὶ Πειραιῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δοξολογίας (17-5-59).

σω ἄλλην μίαν φορὰν τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον πρὸς τὴν Μακαριότητά Σας, διότι εἰς Σᾶς ὀφείλεται ἡ χρησιμοποίησις τοῦ Μεγάρου τούτου διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν. Αὕτη, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία πρέπει νὰ εἶναι, θὰ ἀποδώσῃ πολυτίμους βοθητοὺς τῶν ἐφημερίων, αἱ ὁποῖαι θὰ συντελέσονται εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἐν τῇ ἐνορίᾳ καὶ τῇ κοινωσίᾳ ἔργου τῆς 'Εκκλησίας καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν νέας ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ καταστάσεως. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν θὰ εἶναι κατ' ὁδοίαν νέα, ἀλλ' ἐπανάληψις τῆς παλαιᾶς κλασσικῆς ἐμφανίσεως τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, οἷα ἦτο κατὰ τοὺς ἐνδόξους χρόνους τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τῆς 'Ολυμπίადος. Ἡ Σχολὴ αὕτη, διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως τῶν τροφίμων της, δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ ἐνοριακοῦ ὀργανισμοῦ.

Τὸ ὅτι εἰς Σᾶς, Μακαριώτατε, ὀφείλεται ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς δύναται νὰ τὸ βεβαιώσω, διότι, ὅταν ἐπεσκέφθητε μετ' ἐμοῦ τὸ Μέγαρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔτοιμον πρὸς λειτουργίαν ἦτο κατάκλειστον καὶ καταδικασμένον εἰς ἀχρησίαν, διετάξατε ἀμέσως τὴν χρησιμοποίησιν αὐτοῦ διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ τοῦ Οἴκου Φοιτηρίας.

Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν εἶναι ἀπαρχὴ μεγάλου ἔργου διὰ τὴν 'Εκκλησίαν. Ἡ ἐνορία δὲν δύναται νὰ περιορίζεται πλέον εἰς τὸ λατρευτικὸν καὶ ἀγιαστικὸν ἔργον τῆς 'Εκκλησίας. Οἱ ἐφημέριοι ὡς πραγματικοὶ ποιμένες, ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ Εὐαγγέλιον, ὀφείλουσι νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ καλοῦν τὸ ποιμνίον των κατ' ὄνομα, νὰ γνωρίζουν ἐκάστων τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς πληγὰς. 'Αλλ' ὁ ἐφημέριος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ, εἰς μεγάλας μάλιστα ἐνορίας, εἰς τὴν πολὺπλευρον ἀποστολήν του ἐν τῇ ἐνορίᾳ. Ἐχει ἀνάγκην βοηθῶν. 'Ακριβῶς δὲ ἡ διακόνισσα ὡς βοηθὸς τοῦ ἐφημερίου θὰ παρέχῃ εἰς αὐτὸν τὰς ἀπαραίτητους πληροφορίας περὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνοριτῶν, τὰς ὁποίας θὰ σπεύδῃ οὕτως κατὰ τὸ δυνατόν νὰ θεραπεύῃ. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀνθησις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ὀργανισμοῦ, ὅστις οὕτω θὰ ἀποβλέπῃ οὐχὶ μόνον εἰς τὸν ἀγιασμόν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς κοινωνικῶς πάσχοντας. Ἡ μέχρι σήμερον καθυστέρησις τῆς ἀνθήσεως ταύτης ὀφείλετο εἰς ὅλους ἐξωτερικοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι τώρα ἐξέλιπον, μὲ ὀλίγην δὲ καλὴν θέλησιν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρχίσῃ καὶ πάλιν νέα ζωὴ, ἥτις, ἐπαναλαμβάνω, θὰ εἶναι ἡ ἐπανάληψις τῆς παλαιᾶς ζωῆς καὶ ἀρχὴ τῆς ἀναγεννήσεως ταύτης. Ἐκάστος δύναται νὰ φαντασθῇ πόσον λαμπρὰ θὰ εἶναι ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον ἡ 'Εκκλησία, ὅταν ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὀργανισμὸς θὰ ἐργάζεται ὀλόκληρος καὶ διὰ τῶν Διακονισσῶν θὰ ἐμφανίζεται εἰς τὴν πληρότητα τῆς κοινωνικῆς του ἀποστολῆς.

Ἐπειτα θὰ ἤθελα, Μιλιόβιτς, νὰ :

ὅτι ὡς Ἐπόπτης τῆς Σχολῆς παρηκολούθησα τὴν ἐν αὐτῇ γενομένην ἐργασίαν καὶ δύνάμει νὰ βεβαιώσω, ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξεν ἀρίστης ποιότητος, διότι καὶ ἡ Διευθύντρια καὶ οἱ Καθηγηταί, ἀλλὰ καὶ αἱ φοιτήτριαι, ἐξετέλεσαν πλήρως τὸ καθήκον των. Βεβαίως ἡ ἀρχὴ ἔχει πάντοτε δυσκολίας καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρουσιάσῃ τὸ τέλειον. Ἀπαιτεῖται μακρὰ πείρα καὶ προσπάθεια, ἵνα προσεγγίσωμεν πρὸς αὐτό. Δυστυχῶς ὁ διατεθεὶς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν διακονισσῶν χρόνος εἶναι ἐλλιπής. Χρειάζεται ἀπαρατήτως διετής φοίτησις, διὰ νὰ διατίθεται ἐν ἔτος διὰ τὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν τῶν διακονισσῶν καὶ ἐν ἔτος διὰ τὴν πρακτικὴν ἄσκησιν αὐτῶν, ἵνα αὐταὶ εἶναι ἀπολύτως προητοιμασμέναι διὰ τὸ δύσκολον ἔργον των. Παρὰ ταῦτα, αἱ διακονισσῆί μας ἐξεπαιδεύθησαν ὅσον τὸ δυνατόν καλύτερον καὶ ἡ πρακτικὴ ἄσκησις, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν, μαρτυρεῖ, ὅτι αὐταὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναλάβουν τὸ ἐν ταῖς ἐνορίαις ἔργον των. Δι' αὐτὸ κάμνω σύστασιν πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἵνα τροποποιήσῃ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν διακονισσῶν καὶ καθορίσῃ διὰ τὴν οὐσιαστικωτέραν των μόρφωσιν διετὴ φοίτησιν.

Ὁ θεσμὸς πρέπει ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ στερεωθῇ. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, πρέπει νὰ κατοχυρωθῇ διὰ νόμον. Ἐγὼ προσωπικῶς ἀποκροῶ κατ' ἀρχὴν τοὺς νόμους διὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, διότι ἡ Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο διὰ τοῦ κύρους της νὰ ρυθμίξῃ τὰ ἀφορῶντα εἰς αὐτὴν ἄνευ πολιτειακῶν νόμων, ἀλλ' ἀφοῦ οὕτως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα παρ' ἡμῖν, ὥστε νὰ ἀπαιτῶνται ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι, εἶναι ἀνάγκη νὰ θεσπισθῇ διὰ νόμον ὁ θεσμὸς τῶν διακονισσῶν, διὰ νὰ καθορισθῇ καὶ ἡ μισθοδοσία των, ἵνα αὐταὶ ἀμερίμνως ἀσκοῦν τὸ ἔργον των.

Ἐῶχομαι, Μακαριώτατε, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας νὰ στερεωθῇ κατὰ τοσοῦτον ὁ θεσμὸς τῶν Διακονισσῶν, ὥστε τὸ κτίριον τοῦτο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁλόκληρον διὰ τὴν Σχολὴν τῶν Διακονισσῶν, αἱ ὁποῖαι ταχέως πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν, πλην τῆς Πρωτενοῦσης, καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μας περιοχὴν. Εἴθε δὲ ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας νὰ περατωθῇ καὶ ὁλοκληρωθῇ τὸ προβλεπόμενον ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ συγκρότημα τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτιρίων, διὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ μέγα πνευματικὸν κέντρον τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὸ φωτῶριον ἀρίστων στελεχῶν αὐτῆς καὶ ἀρίστων χριστιανῶν γυναικῶν, διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους».

Ἐν συνεχείᾳ, λαβοῦσα τὸν λόγον ἡ Διευθύντρια τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν δις Σοφία Μουρούκα, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι,
Σεβάσμιοι Πατέρες,
Σεβαστοὶ μοι Καθηγηταί,
Κυρίαὶ καὶ Κύριοι,

Ἡ προκληθεῖσα διὰ τῆς βιομηχανικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀναστάσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἡ συσώρευσις τῶν κεφαλαίων εἰς

τὰς χεῖρας τῶν ὀλίγων, οἱ ἐμπορικοὶ ἀνταγωνισμοὶ ἐντὸς τῶν ἐπὶ μέρος χωρῶν ὡς καὶ ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδον, ἡ μεταμόρφωσις τοῦ κρατοῦντος ρυθμοῦ τῆς ζωῆς λόγω τῶν ἀναριθμῆτων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, ἡ συγκέντρωσις τῶν πληθυσμῶν τῆς ὑπαίθρου εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα, οἱ πόλεμοι, αἱ κοινωνικαὶ καὶ αἱ καθεστωτικαὶ ἐπαναστάσεις, παρουσίασαν ἐντονώτερον τὰ Κοινωνικὰ προβλήματα, ὥστε κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, τὸ Κοινωνικὸν λεγόμενον Ζήτημα, νὰ παρουσιάζεται ὡς τὸ πλέον ἐπίμαχον. Κατεβλήθησαν καὶ ἐξακολουθοῦσι καταβαλλόμεναι σύντονοι προσπάθειαι εἰς ἀπάσας τὰς πεπολιτισμένας χώρας, κατ' ἀναλογίαν τῶν διατιθεμένων μέσων, διὰ τὴν ἐπὶ βάσεων ἐπιστημονικῶν καὶ ἰδίᾳ ψυχολογικῶν δυνατῆν ἀντιμετώπισιν τοῦ Κοινωνικοῦ Ζητήματος, οὕτως οὐσία εἶναι τὸ τίνι τρόπῳ θὰ βελτιωθῇ οὐ μόνον ἀπὸ οικονομικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἐπόψεως, ἡ ἀθλία θέσις τῶν μισθωτῶν ἐργατῶν.

Ἡ ἐξασφάλισις τοῦ Κοινωνικοῦ δικαιώματος εἰς ἐν ἕκαστον ἄτομον, ἀποτελεῖ σήμερον, τὸ κύριον μέλημα τῶν πεπολιτισμένων Κοινωνιῶν. Ἐν βλέμμα εἰς τὰς Νομοθεσίας τῶν διαφόρων Κρατῶν δύνάται νὰ πείσῃ ἡμᾶς, πόσον σοβαρῶς ἀντιμετωπιζονται τὰ προβλήματα τῶν ἐργαζομένων, αἱ περιπτώσεις τῶν ἀνέργων, τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἀστέρων καὶ ἐν γένει τῶν ἐν ἀθλιότητι διαβιούντων ἄτόμων. Εἶναι ὀλιβερὸν νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι παραλλήλως πρὸς τὰς καταπληκτικὰς ἐπιστημονικὰς ἐπιτεύξεις καὶ ἀνακαλύψεις, συμβαδίζει καὶ ἡ δυστυχία. Ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος καὶ ἡ οικονομικὴ ἀνάπτυξις δὲν ἤρκεσαν εἰσέτι διὰ νὰ ἀπαλείψωσι τὰ Κοινωνικὰ προβλήματα, ἅτινα κατὰ τρόπον ἀνάλογον ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥστε σήμερον, παρὰ τὸν ὑψηλὸν δείκτην τῆς τεχνικῆς καὶ θεωρητικῆς προόδου, νὰ ἐντρεπώμεθα ὁμολογεῖν τὴν ὑπαρξίν στρατιᾶς ὀλοκλήρου πενήτων καὶ ἐξαθλιωμένων ἀνθρώπων.

Ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς σημειωθείσης ἐν τῇ οικονομίᾳ ἐπαναστάσεως, ἐσημειώθη ἐπανάστασις εἰς τὸν ἠθικὸν τομέα, μετὰ τοῦ ἀποτελέσματος νὰ ἐνταθῇ ἡ ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως δικαιωμάτων καὶ δημιουργίας ὑποχρεώσεων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων καὶ ἐν γένει μεταξὺ τῶν μελῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Κοινωνίας. Οὕτως ἐνεφανίσθησαν ἀσυστηματοποίητοι αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, διὰ νὰ λάβωσι συγκεκριμένην μορφήν κατὰ τὸν παρόντα.

Τὸ σχέδιον Beveridge μετὰ τὴν διακήρυξιν τοῦ Santiago ἐν ἔτει 1942, προώθησε τὴν ἐννοίαν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας. Ἡ ἐξασφάλισις ἐνὸς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως, ἡ ἐξασφάλισις ἐργασίας, ἡ ἐξασφάλισις στέγης, ἡ περιφρουρήσις τῆς ὑγείας κ.λ.π. θὰ ἐπετυγχάνοντο διὰ τῆς ἀναδιανομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς τὰς ἐν ἀνάγκῃ εὐρισκομένας τάξεις ἀνθρώπων. Αἱ ἀνάγκαι διὰ τῆς ἐγκαίρου διαγνώσεως ἔδει νὰ ἀντιμετωπιζόνται ριζικῶς καὶ νὰ παρέχωνται τὰ οικονομικὰ μέσα εἰς ἐκείνους τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ ἐξασφαλίσωσι διὰ τῆς ἐργασίας, καθ' ὅσον ἐθεωρήθη,

ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτόν εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν νὰ ἀφίνωνται ἐγκαταλελειμμένα εἰς τὴν τύχην αὐτῶν τὰ εἰς ἀνάιτιον ἔνδειαν περιελθόντα μέλη αὐτῆς, οὐδὲ νὰ ἔρχεται ὑπὸ τύπον φιλανθρώπου ἀρωγοῦ ἡ Κοινωνία νὰ χορηγῇ ταπεινωτικὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὰ πληττόμενα ὑπὸ βιωτικῶν κινδύνων μέλη αὐτῆς, μειοῦσα οὕτω τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν ὑπόστασιν καὶ ἀξιοπρέπειαν. Οὕτω διὰ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπεδιώχθη ἡ ἐξασφάλισις κατωτάτου ὅριου συντηρήσεως, ἱατρικῆς περιθάλψεως, ἐπιδομάτων γήρατος, μητρότητος, ἀνεργίας, θανάτου, ἢ βελτίωσις τῶν ὄρων ἐργασίας, ἢ πρόβλεψις εἰδικῶν ἀπαλλαγῶν ἀπὸ φορολογικῶν βαρῶν κ.λ.π., δι' ὧν πάντων προσεδοκᾶτο ἡ ἐξασφάλισις τῆς Κοινωνικῆς εἰρήνης. Ἡ ἔννοια τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας διηκρωρίσθη καὶ διεθνῶς ἐν ἀρθρῷ 22ῳ τῆς «Οἰκομενικῆς Διακηρύξεως τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου».

Ἐν τῷ ἀρθρῷ τούτῳ τονίζεται τὸ δικαίωμα παντὸς μέλους τῆς Κοινωνίας διὰ Κοινωνικὴν Ἀσφάλειαν, ἢ ὁποῖα σφίσιτάται εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν δικαιωμάτων, ἐκ τῶν ὁποῖων ἀπορρέει ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ ἐλευθερία ἐξέλιξις τῆς προσωπικότητος.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑφισταμένων κοινωνικῶν προβλημάτων ἐδημιουργήθησαν δύο διάφοροι Σχολαί, ἀφ' ἑνὸς ἡ «Κοινωνιολογική», ἣτις ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Ἐδρῳσῃ καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Δημοσίας Κοινωνικῆς Προνοίας, τῆς Κοινωνικῆς Νομοθεσίας καὶ ἰδίᾳ τῆς δημιουργίας τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐθνικῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀφ' ἑτέρου ἡ «Ψυχολογική» Σχολή, ἣτις ἐπεκράτησεν κυρίως ἐν ταῖς Η.Π.Α. λόγῳ τῆς ἐν αὐταῖς διαφόρου κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξελίξεως. Ἡ «Ψυχολογική» Σχολή διὰ τῶν μεθόδων αὐτῆς ἀπέβλεπεν κυρίως εἰς τὴν ἐξατομικέυσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν ἀντιμετώπισιν, εἴτε προληπτικῶς, εἴτε ἀποκαταστατικῶς, τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἀτόμων, ἐπὶ σκοπῷ ἀναπτύξεως τῶν ἀτομικῶν τῶν ἱκανότητων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἰδίων τῶν ἀναγκῶν. Αἱ μέθοδοι αὗται ἐβασίσθησαν κυρίως ἐπὶ τῶν νεωτέρων πορισμάτων τῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς, ἅτινα κατέδειξαν τὴν ὑφισταμένην σχέσιν τῶν Κοινωνικῶν προβλημάτων μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων καὶ ἀλληλεπιδράσεων.

Ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκταθῶμεν λεπτομερῶς εἰς τὰ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Σχολῶν ἐπαγορευθέντα προγράμματα. Θὰ ἠδυνάμεθα ὅμως νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ συγκρασμός τῶν μεθόδων ἀντιμετώπισεως τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τῶν δύο Σχολῶν, ἀναλόγως τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν μίας χώρας, δύνανται νὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀτόμων καὶ τὴν πρόληψιν τῶν Κοινωνικῶν ἐλκῶν, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἰδίων τοῦ ἀτόμου ἱκανότητων καὶ δυνατοτήτων. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στεφθῶσιν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας τὰ προγράμματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ Προστασίας, ὅταν παραθεωρῆται ὁ εἰς ἢ ὁ ἕτερος τῶν βασικῶν παραγόντων,

τοῦτέστιν ὁ οἰκονομικός ἢ ὁ ψυχολογικός. Ἐὰν τοχὸν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν πρῶτον, δὲν θὰ θεραπεύσωμεν παρὰ ἐξωτερικῶς τὴν δυστυχίαν ἀφίνοντες ἄθικτα ἐν πολλοῖς τὰ αἷτια. Νόσος ἐσωτερικῆ, εἶναι ἀδύνατον νὰ θεραπευθῇ δι' ἐξωτερικῶν μεθόδων. Ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ψυχὴν, ἐν ἣ καὶ ἐξ ἧς ἐκπορεύονται τὰ ἐν πολλοῖς ἠθικὰ αἷτια τῆς δυστυχίας, χωρὶς ἀνεπτυγμένον οἰκονομικὸν σύστημα, δὲν θὰ δυνηθῶμεν ἐπίσης νὰ ἐπιτύχωμεν.

Ὁ παρὼν αἰὼν εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν αἰὼν τοῦ Κοινωνικοῦ προβλήματος. Τὸ κοινωνικὸν κακὸν προέρχεται ἐκ τῆς ἀνηθικότητος καὶ τῶν διεστραμμένων διαθέσεων τῶν ἐπὶ μέρος ἀτόμων. Ὅσον ἡ διαφθορὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀξάνεται, τοσοῦτον ἡ ἀνισότης καὶ ἡ δξύτης τῶν σχέσεων τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐδόνεται. Αἷτια καὶ πηγὴ τῆς κοινωνικῆς ἀκαταστασίας θεωρεῖται ἡ ἀδικία. Ἐκ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀδικίας εἶπερ ποτε ἄλλοτε τὸ οἰκονομικὸν κοινωνικὸν ζήτημα κατέστη τόσον συνειδητόν, ὡς ζήτημα ἠθικόν.

Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ ἐσωτερικῷ του κλείει δύο παλαιστάς: τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. Ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πάλης κρίνεται καὶ ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμονία. Ἡ νίκη τοῦ κακοῦ ἔλκει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν ἀπλησίαν καὶ τὴν κερδοσκοπίαν, ἐνῶ ἡ νίκη τοῦ ἀγαθοῦ ἄγει εἰς τὴν ἠθικοποίησιν, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἁρμονίαν.

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι πηγὴ δλων ἀνεξαιρέτως τῶν δεινῶν εἶναι ἡ πτωχεία. Ἡ ἀποφίς αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Οἱ πτωχοί, ὅταν ἔχωσι τὰ ἀπαραιτήτα πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῶν μέσα, καθίστανται ἐν πολλοῖς εὐτυχέστεροι τῶν πλουσίων. Ἡ δυστυχία ἔγκειται ἐν τῇ μὴ πληρώσει τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν, ἣτις μὴ πληρωσῆς ἐπιφέρει τὸν σκοτισμὸν τοῦ νοῦ καὶ ὑποστέλλει τὰς ψυχικὰς παρορμήσεις καὶ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως. Ἡ ἀνισότης δὲν ἀπορρέει ἐκ τῆς ὑφισταμένης ἀντιθέσεως τῆς πτωχῆς καλύβης καὶ τοῦ πολυτελεστάτου ἀνακτόρου, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν. Αὐστυχῶς ὅμως οἱ ἀπανταχοῦ κεφαλαιοκράται καὶ λοιποὶ οἰκονομικοὶ παράγοντες ἐγκαθίδρυσαν ἐν τῷ κόσμῳ τὸν δεσποτισμὸν τοῦ γουσοῦ, τὴν σκληροτέραν πασσῶν τῶν τυραννῶν, ἣτις τὰ πάντα ὑποτάσσει εἰς τὰς ὕλικὰς ἀξίας. Ἡ κεφαλαιοκρατία, ἣτις σημαίνει ἄρρησιν τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν, μετέτρεψε τὸν χροσόν ἀπὸ μέσον πρὸς βελτίωσιν τῆς ζωῆς εἰς ὄπλον πρὸς καταπίεσιν τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν Ἑλλάδι τὰ προγράμματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ὑπερηγορεύθησαν κυρίως ὑπὸ τῆς Κοινωνιολογικῆς Σχολῆς, χωρὶς νὰ ἐλλείπωσι καὶ τοιαῦτα ἐξατομικεύσεως τῆς Κοινωνικῆς ἐργασίας εἰς τὸν τομέα τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, διὰ τῆς νόθεσίας τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐνωρὶς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων, διὰ νὰ συνειδητοποιηθῇ ἡ ἀνάγκη τοῦ θεσμοῦ ἐν ἔτει 1934 διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου 6298, ὅστις ἤρξατο ἐφαρμοζόμενος ἐν ἔτει 1937. Διὰ τοῦ νόμου τούτου

ἐπετεύχθη ἡ ἀσφάλεις τῶν μισθωτῶν τῶν ἀστικῶν κέντρων καὶ τῶν κινδύνων ἀσθενείας, ἀτυχήματος, ἀναπηρίας, μητρότητας, γήρατος καὶ θανάτου, με κεντρικὸν φορέα τὸ Ι.Κ.Α. Τὸ ἔτος 1945 ἦλθεν εἰς φῶς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀσφαλίζον κατὰ τῆς ἀνεργίας τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἀστικῶν κέντρων.

Παράλληλως πρὸς τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλειν, βαίνει ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια, ἣτις, ἐνῶ ταυτίζεται ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον θεραπείας μετὰ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διακρίνεται ταύτης, διότι δὲν γεννᾷ νομικὰς ὑποχρεώσεις ἢ ἀντιστοίχως ἀγώγιμα δικαιώματα, τῶν ἐχόντων ἀνάγκην προστασίας. Τὰ προγράμματα τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ἐν συντομίᾳ ἀναφερόμενα, εἶναι προγράμματα: 1) Παιδικῆς Προστασίας 2) Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς 3) Προστασίας ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν 4) Στεγάζσεως διαφόρων κατηγοριῶν προσφύγων, πλημυροπαθῶν, σεισμοπαθῶν κ.λ.π. 5) Προστασίας ἀπόρων καὶ 6) Προστασίας ἀνηλικῶν.

Τὴν Κρατικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν Κοινωνικῶν Προβλημάτων, συμπληροῦσι κατὰ τινα τρόπον οἱ ὀργανισμοὶ Ἰδιωτικῆς Πρωτοβουλίας. Ἐνταῦθα δέον νὰ μνημονυθῆ α) Ἡ Βασιλικὴ Πρόνοια, ἣτις διὰ τῶν προγραμμάτων τῆς ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικῆς καὶ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν συναισθήματος καὶ τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ἐσχάτως διὰ τῆς λειτουργίας τῶν ἀστικῶν λεγομένων κέντρων ἐπιδιώκει τὴν ἀντιμετώπισιν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ β) Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ὅστις τὰ μέγιστα ἐργάζεται εἰς τὸν τομέα τῆς προληπτικῆς καὶ ἀποκαταστατικῆς Προνοίας. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπάρχει ἔτι ἐν πληθὸς ἐκδηλώσεων ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ὑποβοηθῶν τὴν πολιτείαν εἰς τὸ κοινωνικὸν τῆς ἔργον. Εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ὀφείλεται ἡ ἰδρυσις καὶ λειτουργία τῶν ἐδικῶν Σχολῶν ἐκπαιδεύσεως Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος, τῆς Χ. Ε. Ν. καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου. Παράλληλως πρὸς τὰς μνημονευθείσας Σχολὰς ἰδρύθη πρὸ διετίας περίπου καὶ ἡ ἡμετέρα Σχολή, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν Ἑκκλησιαστικῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Ἡ κοινωνικὴ Πρόνοια, ὡς κοσμοθεωρία, στηρίζεται εἰς τὸ Ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα, εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς αἰωνίου ἀξίας καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἣτις ἐπιβάλλει θυσίας διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ «ἐν ἀνάγκῃ» εὐρισκομένου συνανθρώπου.

Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐξ ἐπιδράσεως τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἐνεφανίσθησαν αἱ ἐφηρμοσμένα ἠθικὰ ἀξία, τῆς φιλαλληλίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης ὀντότητας. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συνθέσεώς της ἡ Ἑκκλησία ἤσκησε τὸ ἔργον τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ὅπερ ἀνήγαγεν εἰς τελειότητα κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους. Εἶναι καθολικὴ ἢ ὁμολογία, ὅτι ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια ἐκπηγάει ἐκ τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης

καὶ δέον νὰ ἀσκῆται ὑπὸ φορέων διακρινομένων διὰ τὴν ἠθικὴν των προσωπικότητα, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν εὐσυνειδησίαν, τὴν αὐταπάρνησιν καὶ διὰ βίον ἀνεπίληπτον.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἰσάγει ὀικονομικὸν σύστημα λῶν δι' ἐπιστημονικῶν μεθόδων τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα, ἀλλὰ παρέχει τὴν λύσιν τούτου βασιζόμενος ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ὅπερ διήκει τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ τῶν ἀνθρώπων ὀργανισμοῦ. Τὸ Χριστιανικὸν πνεῦμα ὑπενθυμίζον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ μεταξὺ των καθήκοντα, ἀπλώνει ἐπὶ τῆς γῆς τὴν εἰρήνην. Τὸ ἐν τῇ κοινωνίᾳ κακὸν ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τινὲς τῶν ἀνθρώπων ἐπιδιώκον τὰ δικαιώματά των, παραμελοῦντες τελείως τὰ πρὸς τὸν πλησίον καθήκοντα.

Ἡ λύσις τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος δέον νὰ ἀναζητηθῆ κατ' ἀρχὴν εἰς τὰς πνευματικὰς ἀξίας, καθ' ὅσον τυγχάνει κατὰ βάθος πρόβλημα ἠθικο-θρησκευτικῆς φύσεως. Ὁ κόσμος ἔχει δημιουργηθῆ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ὁ ἀνθρώπος εὐτυχής, εἰ μὴ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἠθικότητος. Οὐδεὶς δὲ ἠθικὸς εἰ μὴ ἐν τῇ Θρησκείᾳ. Τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα τότε θὰ λυθῆ, ὅταν ἐξαπλωθῆ ἢ διὰ τῆς Θρησκείας ἠθικοποιήσῃς. Αἱ κυριώτεραι αἰτίαι τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ εὐρηγται, ὡς προείρηται, ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ, μάτην δὲ θὰ προσπαθῶσιν νὰ θεραπεύσωμεν τοῦτο, μεταβάλλοντες τὰ κοινωνικοοικονομικὰ καθεστῶτα.

Αἱ πνευματικὰ ἀσθένειαι, τὰ κακοῦργα ἔστικτα, τὰ πάθη, ἰδοὺ αἱ βασικαὶ αἰτίαι τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ. Τὰς πνευματικὰς ταύτας ἀσθενείας δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὕλιστικὸν καθεστῶς. Ἡ λύσις ἀρα ἐγκείται ἐν τῇ προσωπικῇ ἠθικότητι ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελῶν τῆς ἀνθρωπίνης Κοινωνίας, ἣτις ὁμῶς εἶναι ξένη πρὸς τοὺς ἀρνούμενους τὸν Θεόν.

Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπόλυτος ἐφαρμογὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐν τῇ διεθνείῳ ζωῇ, θὰ φέρῃ τὴν ἀπόλυτον λύσιν τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ νόμος, ὡς κέντρον τῆς πολιτειακῆς βουλήσεως, δύναται ἐπιβαλλόμενος νὰ ὑπομνησῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις των. Ὡς γνωρίζομεν ὁμῶς, ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπάρχουσιν ἀντιθέσεις συμφερόντων, ὥστε καθίσταται τελείως ἀδύνατος ἡ σύνταξις νόμων δικαίων καὶ ἀποδεκτῶν ὑπὸ πάντων.

Δυνατὸν ἢ πολιτεία διὰ σιδηρῶν μέσων νὰ προλαμβάνῃ τὰς συγκρούσεις, πλὴν ὁμῶς δὲν γεννᾷ τὸ θερμογόνον ἐκεῖνο πνεῦμα, ὅπερ ἐκφράζει ὠραιότατα ὁ Κύριος: «καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Ἴνα ἡ κοινωνία λάβῃ τὴν λαμπροτέραν της μορφήν, δέον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀπλωθῆ ἢ Χριστιανικὴ ἀγάπη, ἢ θεία ἐκεῖνη ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἣτις ἀποτρέπει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ὕλικῶν ὀρεῶν, ἐπαναφέρει αὐτοὺς εἰς τὴν καλωσύνην, εἰς τὴν ἀμοιβαίαν εὐμένειαν καὶ τὴν αὐθόρμητον τάξιν. Ἡ λύσις τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος κείται ἐν τῇ πληρώσει τῆς ἀγάπης, ὡς καθήκοντος ἐκάστου

μέλους πρὸς τὰ λοιπά. Ἀὐτή, προλαμβάνουσα τὴν κοινωνικὴν διάλυσιν, ἀπλώνει ἐπὶ τῆς κοινωνίας τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀποτελεῖ τὸ περιθώριον, ὅπερ φέρων ὁ ἄνθρωπος διακρίνεται τῶν ἀλόγων ζώων. Ἐφαρμοζομένης τῆς ἀγάπης, παύουσι νὰ ὑπάρχωσιν ὑποβλεπόμεναι τάξεις. Ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ἣτις ἦτο διαρκῆς ἀγάπη, δίδει εἰς ἡμᾶς στοιχεῖα μιᾶς ἐξόχου κοινωνιολογίας. Ἡ κοινωνία ἡ ἐδρεύουσα ἐπὶ τῶν βάθρων τῆς ἀγάπης ἐξαφανίζει ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς τὰς ἀνθρωπίνους ιδιοτελείας. Ἄτομον καὶ κοινωνία ἀποτελοῦσιν ἐν ὁργανικῶν σύνολον, ἐν τῷ ὅποιῳ τὸ ἄτομον δέον νὰ θυσιασθῇ διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ ἡ κοινωνία διὰ τὸ ἄτομον.

Ἐν τῷ Χριστιανισμῷ, ἄτομον καὶ κοινωνία ἀποτελοῦσιν ἁρμονικὸν σύνολον, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς κατέχει τὸν συνδυαστικὸν κρῖνον τῆς ἀγάπης. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ προτείνει τὴν ἀγάπην καὶ οὐχὶ τὸ μῖσος, τὸν πόλεμον, τὴν ἐπαράστασιν καὶ τὴν πάλην τῶν τάξεων, καθ' ὅσον αἱ μέθοδοι αὐτὰ ἀγνοοῦσιν εἰς ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκλείπουσι πάντες οἱ νόμοι, ἀντικαθιστάμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀγάπης: «δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις».

Ἐν ὄψει ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω καὶ μὲ βάσιν τὰς ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς Χριστιανικὰς ἀληθείας, ἐπεδιώξαμεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ τὴν ἀριτάν ἐκπαίδευσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξιν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος 1959 φοιτησασῶν δώδεκα (12) Ἐκκλησιαστικῶν Κοινωνικῶν λειτουργῶν καὶ ἐχόμεθα δι' ἐλπίδος ὅτι αὐταὶ θὰ ἀποβῶσιν ἀληθεῖς «ἡρώδεις τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης» καὶ ἀκατάβλητοι ἐργάτιδες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνικῆς Προνοίας.

Ἡ θεωρητικὴ αὐτῶν κατάρτισις καὶ ἡ πρακτικὴ ἀσκησις, τῶσον εἰς καθορισθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοιν. Προνοίας ἰδρύματα, ὅσον καὶ ἐν τῇ ἐνορία Παναγίας τῆς Ἐλεούσης, ἐπῆρξε λίαν ἰκανοποιητικῇ.

Ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐπεξητήσαμεν, ἵνα ἀποκτήσωσιν αὐταὶ βαθεῖαν γνώσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ψυχικοῦ, πνευματικοῦ καὶ σωματικοῦ παράγοντος, καθὼς καὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ζωῆς. Ἐτονίσαμεν ἰδιαίτερον τὴν σημασίαν τοῦ ψυχολογικοῦ παράγοντος καὶ ἐθεωρήσαμεν ὡς πρωτίστως ἀναγκαίαν τὴν συνάντησιν τῆς ψυχῆς τῆς Διακονίσης μετὰ τῆς ἐκφερούσης ἠθικῆν τινα κρίσιν ἀνθρωπίνης συνειδήσεως, διότι μόνον διὰ μιᾶς τοιαύτης γνωριμίας καθίσταται ἐφικτὴ ἡ θεραπεία τῶν αἰτίων τῶν προκαλούντων τὴν κρίσιν. Ἐὰν ἡ διακόνισσα δὲν κατορθώσῃ νὰ συναντήσῃ τὴν ἀδελφὴν ψυχὴν, νὰ ἀντιληφθῇ τὸ ὑπὸ βοήθειαν ἄτομον ὡς αὐτοτελὲς κέντρον ζωῆς, ὡς ἐν ἰδιαίτερον ἐγὼ μετὰ τῶν ἀτομικῶν του προβλημάτων, νὰ κατακηρῖναι τὰ τεῖχη, ἅτινα φέρουσι τὴν ἀπομόνωσιν τῆς ψυχῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρουσιασθῇ ὡς ἐν κατόπιν ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου, τότε μὲ οἰονδήποτε πρόγραμμα Κοιν. Προνοίας, δὲν θὰ δυνήθῃ παρὰ νὰ ἐξαφανίσῃ μόνον τὰς ἀφορμὰς χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ αἴτια.

Ἡ δυστυχία, ὅσον καὶ ἡ εὐτυχία, ἐκπηγάζουσιν

ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ ἡ σαφῆς γνώσις τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος ἐξασφαλίζει τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀτομικῶν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων.

Κατὰ τὴν πρακτικὴν ἀσκησιν τῶν Διακονισσῶν, ἀντιμετωπίσθησαν λίαν ἐπιτυχῶς ποικίλα προβλήματα ἀσθενείας, στεγάσεως, ἀλκοολισμοῦ, ἀληθείας κλπ. Ἐν τῇ ἐνορίᾳ Παναγίας τῆς Ἐλεούσης, διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς μεγάλου ἀριθμοῦ παρανόμων συμβιούντων. Ἐκ τῶν κατ' οἶκον ἐπισκέψεων τῶν Διακονισσῶν καὶ ἐκ τῆς βαθείας καὶ συστηματικῆς μελέτης τοῦ προβλήματος ἐπετεύχθη ἰκανοποιητικὴ ἀντιμετώπισις τούτου. Κατὰ τὸ προσεχὲς Ἀκαδημαϊκῶν ἔτος, ὅτε ἡ ἐνορία Παναγίας τῆς Ἐλεούσης θὰ λάβῃ, ὡς ἐλπίζομεν, τὴν μορφήν τῆς ὑποδειγματικῆς ἐνορίας διὰ τῆς λειτουργίας παιδικοῦ σταθμοῦ, λαϊκοῦ ἰατροῦ, ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς, κέντρον ψυχαγωγίας τῶν νέων κλπ., ἡ πρακτικὴ ἀσκησις θὰ ἐκταθῇ καὶ εἰς νέους τομεῖς καὶ θὰ συντονισθῇ ἔτι μᾶλλον.

Μακαριώτατε,

Πρὶν ἢ ἀπευθύνωμεν ὀλίγας λέξεις εἰς τὰς ἀπερχομένας προσφιλεῖς ἀποφοίτους, αἰσθανόμεθα ἐπιτακτικῇ τὴν ἀνάγκην νὰ τονίσωμεν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ὅτι ὑπὸ ἀμέτρον ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀπειροῦ ἐγγνωμοσύνης διακατεχόμεθα, διότι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ἠδδόκησε νὰ τιμήσῃ τὴν σεμνὴν ταύτην ἑορτὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἐξερχόμενας κοινωνικὰς λειτουργούς. Μετὰ στοργῆς ἰδιαζούσης, ἀπεβλέφατε πάντοτε εἰς τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολούθησις καὶ ἡ δμόθυμος καὶ ἐνθουσιώδης ὑποστήριξις καὶ βοήθεια ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦσι τραντάτα δειγμάτων τοῦ ἀμερίστον ἐνδιαφέροντος τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Τὸ καθ' ἡμᾶς, δὲν ἐφεύθημεν, μετὰ τῶν φλογερῶν καὶ ἀκαταπόνητων συνεργατῶν ἡμῶν, κόπων, κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος, ἵνα καταστήσωμεν τὴν Σχολὴν ταύτην ἕνα ἀριτεῖον τῷ ὄντι ὁργανωμένον πνευματικῶν φάρον, ὅστις λαμπυρόντα νὰ ρίπτῃ τὰ φῶτα καὶ τὸ γλυκὸν αὐτοῦ θάλπος εἰς τὰ πνεύματα καὶ τὰς καρδίας τῶν τροφίμων Του Ἐκκλησιαστικῶν Κοιν. λειτουργῶν.

Μετὰ τῆς διαβεβαιώσεως ταύτης καὶ πληθῆος χρηστῶν ἐλπίδων θὰ παραδόσωμεν μετ' ὀλίγον εἰς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, τὰς ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς, μετὰ πλήρους θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς συγκροτήσεως καὶ ἠθικοπνευματικοῦ ἐξοπλισμοῦ, διότι πλέον ἀνήκουσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ὅφείλομεν ἐπίσης νὰ ὁμολογήσωμεν χάριτας πρὸς τὸν ἀξιότιμον Γεν. Διευτὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Ἀνδρέαν Φιντράκη καὶ τὸν καθηγητὴν κ. Ἀμίλκιαν Ἀλιβιζᾶτον διὰ τὸ θερμῶς καὶ πολλαπλῶς ἐπιδειχθῆναι καὶ ἐπιδεικνυόμενον ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ἐνδιαφέρον αὐτῶν καὶ ἀπείρους εὐχαριστίας πρὸς ἅπαντας τοὺς καθ' οἰονδήποτε τρόπον συμβαλόντας εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον ἡμῶν καὶ τοὺς διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν τιμησαντας τὴν ἑορτὴν ταύτην σεβαστοὺς καθηγητὰς καὶ ἐκλεκτοὺς συναδέλφους.

Αισθανόμεθα ώσαύτως ιδιαίτερον χαράν, ότι μεταξύ ήμῶν παρευρίσκονται και αἱ πρώται ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, ὧν, εἰρήσθω, ἡ βραχεῖα ἀσκήσις τοῦ ὑψηλοῦ λειτουργήματός των ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ ὑπῆρξεν ἀξιόλογος εἰς ἐπιτεύξεις και ἀποτελέσματα και ἐπιτυχῆς λίαν.

Παρηλθεν ἐν πλήρει ἀκαδημαϊκῶν ἔτος, προσφιλεῖς ἀπόφοιτοι, ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν μετὰ ἀνυποκρίτου χαρᾶς σᾶς ὑπεδέχθημεν ἐν τῷ πνευματικῷ τούτῳ καθιδρούματι, εἰς τὸ ὁποῖον ψυχικῇ παρόρμησις και ζῆλος ἱερὸς σᾶς ᾠδήγησεν, ἵνα συμπληρώσητε τὰς Πανεπιστημιακὰς Θεολογικὰς σπουδὰς σας, μετὰ τὴν σπουδὴν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ πολλά ἐδιδάχθητε ἀπὸ τὰς ζειδῶρους διδασκαλίας και νοηθείας ἐμπνευσμένων διδασκάλων και ἐκ τοῦ ἡγιασμένου και ζῶντος χριστιανικοῦ αὐτῶν φρονήματος, ὥστε σήμερον νὰ σᾶς βλέπωμεν ἱκανὰς διὰ πνευματικὰς πτήσεις και ἀξίας νὰ ἀναδειχθῆτε ἡρωῖδες τῆς ἀρετῆς και τοῦ καθήκοντος.

Εἰς σᾶς ἡ 'Εκκλησία πρόκειται ἀμέσως νὰ ἐμπιστευθῆ μίαν βαρυντάτην κληρονομίαν, μίαν ὑψηλὴν ἀποστολήν, ἐν ἀληθείᾳ θεῖον λειτουργήμα, και δικαίως ἀξιοὶ νὰ ἀναδειχθῆτε εἰς ἡρωῖδας ἀγάπης και εἰς ὑπογραμμὸν ἀρετῆς. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ εἰσθε πρότυπα ἤθους, σωφροσύνης και ἀρετῆς και διὰ τοῦ παραδείγματός σας νὰ μεταβληθῆτε εἰς δάδας φωτισούσας και καθοδηγούσας.

«Ὅ,τι ἀποτελεῖ ἀνθρωπισμὸν και φιλαλληλίαν θὰ εἶναι τὸ ἔργον σας. «Τῆς δὲ ἐδοίτας και κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θουσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός», παραγγέλλει ἐν τῇ πρὸς 'Εβραίους ἐπιστολῇ του ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος.

Μετὰ ζήλον, ὕπομονης και πίστεως ἐπὶ τὸ ἔργον, διακονήσατε εἰς τὸ πράγματι ἱερὸν λειτουργήμα σας. Μὲ γλυκύτητα, θηρεύσατε τὴν ἀλήθειαν και εὐρετε δι' ὅλους ἕνα καλὸν λόγον, μίαν καλὴν σκέψιν, μίαν καλὴν πράξιν.

Προσπαθήσατε νὰ ὁμιλήσητε ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, νὰ τονώσητε τὴν αἰσιοδοξίαν, νὰ ἐνθαρρύνητε τοὺς δοκιμαζομένους, νὰ ἀνακουφίζητε τὸν πόνον και τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν, νὰ τονώσητε τὸ αἶσθημα τῆς Κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, νὰ μεταβάλητε τὰς ἐνορίας σας εἰς δάσεις ἀπροσβλήτους ἀπὸ τὰς εὐτελεῖς ἀναρχοῦλιστικὰς και ἀντιχριστιανικὰς τῆς ἐποχῆς ἰδέας και νὰ καταστήσητε ἑαυτὰς ραφωδοὺς τῆς ἀγάπης και τῆς τοῦ πλησίον βοήθειας.

Σήμερον, μέγας ἀριθμὸς συνανθρώπων παλαίει ἐναντίον παντοίων ὀλικῶν και ἠθικῶν κινδύνων. Ἡ πολιτεία ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ προσπαθεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς κινδύνους αὐτούς. Ἐκ παραλλήλου ἡ 'Εκκλησία συνέβαλε και θὰ συμβάλῃ μεγάλως και δι' ὑμῶν εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς πολιτείας ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν κοινωνικῶν προβλημάτων.

'Εμπνευσθῆτε ὅθεν ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν πρὸ Ὑμῶν διαπρεφασῶν διακονισσῶν και μετὰ πληθωρικῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης χωρήσατε εἰς τὸ ἔργον σας. Ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ μοναδικὸν μέσον δι'

οἷ ἀπαλύνονται τὰ πάθη, γλυκαίνονται αἱ κοινωνικαὶ ἀνισότητες και ἀντιθέσεις και προάγεται ἡ κοινωνικὴ συμβίωσις.

Ὁ νόμος τῆς ἀγάπης ἐπιβάλλει φιλαλληλίαν, φιλαλληλίαν ὅμως, ἣτις γίνετα ὀχι ἀπὸ ἐπίδειξιν, ὀχι ἀπὸ οἶκτον, ὀχι μετὰ μέτρον, ἀλλὰ φιλαλληλίαν, ἣτις ἀσκεῖται ὡς ἀσθηρῶς κοινωνικὴ και κυρίως ἠθικὴ ὑποχρέωσις. «Καθὼς προήρηται τῇ καρδίᾳ μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», κατὰ τὸν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Εἰς τὸ κοινωνικὸν σας ἔργον, τὸ κατ' ἐξοχὴν δυσχερὲς και εὐαίσθητον, θὰ παρουσιασθῆ ἀσφαλῶς πληθὺς ἀντιξοοτήτων και δυσκολιῶν. Μὴ δειλιάσητε ἐκ τοῦ λόγου τούτου· διαχειρισθῆτε τούτο μετὰ εὐσυνειδησίας, ἀφοσιώσεως και ἀταπαρνήσεως.

'Ἐστὲ στερεῶς και ἀκάμπτως προσηλωμένοι εἰς τὰς αἰώνιον κῆρος ἐχούσας πατροπαράδοτους και ἀγνάς Ἑλληνοχριστιανικὰς παραδόσεις και τὰ ἀθάνατα ἰδανικά. Πιστεῦσατε ἀπολύτως εἰς τὴν ἀποστολήν και τὸ ἔργον σας και δειχθῆτε Σαμαρεῖται φιλάδελφοι και ὀχι λευῖται βάρβαροι και ἄσπλαγχοι.

Εὐχόμεθα ἐν τέλει, ὅπως ἡ ἀφοσίωσις σας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Κοιν. Προνοίας εἶναι πλήρης και ὀλόφυχος, ἡ ἐργατικότης σας νὰ ἐγγίξῃ τὰ ὄρια τοῦ ἡρωῖσμοῦ και ἡ καθ' ὄλον ἐργασία σας νὰ ἀποτελῆ ἀμετρον ψυχικὴν ἀγαλλίασιν».

Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ ἡ ἐκ τῶν νέων πτυχιούχων τῆς Σχολῆς δις Μαρία Παπαδοπούλου ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὸν Μακαριότατον, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, ὅστις εἶπε τὰ ἐξῆς:

«Εὐχαριστῶ ἐν πρώτοις ἀπὸ καρδίας τὸν Παντοδύναμον Κύριον, διότι ἠδόκησε νὰ ἐπισχύσῃ τὰς καταβληθείσας προσπάθειας, ὥστε νὰ μεταβληθοῦν εἰς πραγματικότητα ὅσα κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων εἰς τὰς πρώτας ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς ταύτης τὸν Ἰούνιον τοῦ παρελθόντος ἔτους διευτυπώθησαν ὡς σκέψεις, ἐλπίδες και εὐχαί.

Ἡ πρώτη ὀμάς τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς 'Εκκλησίας ἐργάζεται ἤδη καρποφόρως εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου και οἱ καρποὶ τῆς ἐργασίας των κατέστησαν αἰσθητοί. Ἡ Σχολὴ αὐτὴ ἐλειτουργήσῃ και κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἱκανοποιητικῶς, ὡς πρὸ ὀλίγου μόλις ἐβεβαίωσεν ὁ ἔχων τὴν ἐποπτεῖαν τῆς λειτουργίας αὐτῆς σεβαστός μοι Καθηγητῆς κ. Ἀλιβιζάτος. Αἱ κτιριακαὶ ἐπὶ τούτοις ἐγκαταστάσεις αὐτῆς ἐμφανίζον ἐφέτος, ὡς ἀσφαλῶς παρετηρήσατε ἤδη, οὐσιώδη βελτίωσιν, καθ' ὅσον κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος οὐ μόνον ἐπετεύχθη ἡ ἐξωτερικὴ ἀποπεράτωσις τοῦ κτιρίου, ἀλλὰ κατεσκευάσθη και ὀλόκληρος ὁ δεῦτερος ὄροφος αὐτοῦ. Διὰ τὰς νέας ταύτας ἐργασίας ἐδαπανήθησαν ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὀκτακόσiai χιλιάδες δραχμῶν. Εὐτυχῶς εἰς χεῖράς μας εὐρίσκεται ἤδη, προερχόμενον ἐκ δωρεᾶς τῶν ξένων Ἑκκλησιῶν, και ὀλόκληρον τὸ ἀπαιτηθῆσόμενον ποσὸν διὰ τὴν ἐντὸς τῶν θερινῶν

μηνῶν, ὡς ἐλπίζομεν, πλήρη ἀποπεράτωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου μεγάρου.

Ἐγκαρδίους ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω εὐχαριστίας καὶ πρὸς Ὑμᾶς Μακαριώτατε, διότι οὐ μόνον ἠγοῦσατε τὰς πύλας τῆς Σχολῆς ταύτης, ἀλλὰ καὶ μετὰ στοργῆς παρακολουθεῖτε καὶ ἐνισχύετε πάντοτε τὸ ἔργον αὐτῆς. Θερωῶς ἐπὶ τούτοις εὐχαριστῶ καὶ πάντα τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀπ. Διακονίας, διότι οὐδενὸς κόπου καὶ οὐδεμιᾶς δαπάνης φείδονται, διὰ νὰ ἐπιτυγχάνηται ἡ εὐρυθμία λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου. Θερωμαὶ ἐπὶ τούτοις εὐχαριστία ἐκφράζονται καὶ πρὸς τὸν ἔχοντα τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Σχολῆς ταύτης Καθηγητὴν κ. Ἀλιβιζάτον, ὡς καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀξιολύτους κυρίους Καθηγητὰς αὐτῆς, διότι μὲ πραγματικὴν ἀνταπάγησιν πᾶσαν καταβάλλον προσπάθειαν διὰ τὸν πληρέστερον καταρτισμὸν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιθυμῶ ἀκόμη νὰ ἐκφράσω καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τὰς ἐγκαρδίας μας εὐχαριστίας πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, διότι τοῦτο, συνεχίζον τὰς ἀποτελούσας τὴν ἔκφρασιν τῆς παγγαριστιανικῆς ἀλληλεγγύης παλαιότερας πρὸς τὸ Ἰδρυμα τοῦτο δωρεὰς του, κατώρθωσε νὰ ἐξέδρῃ καὶ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν τὸ ποσὸν τῶν 800 περίπου χιλιάδων δραχμῶν, δι' ὅθ' ἔπιτευχθῆ ἡ πλήρης τοῦ κτιρίου τούτου ὀλοκλήρωσις. Αἱ αὐταὶ θερωμαὶ εὐχαριστίας ἀπευθύνονται ὡσαύτως καὶ πρὸς τὸ χορηγήσαν τὸ ἀνωτέρω ποσὸν Γυναικεῖον Τμήμα τῆς Διαμαρτυρομένης Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἡν. Πολιτειῶν.

Εὐχαριστία ὀφείλονται καὶ εἰς τὸν Ἐφημέριον τῆς γειτονικῆς ἐνορίας τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσης Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Κυπριανὸν Χατζηλάμπρον, διότι σημαντικῶς ὑπεβοήθησε τὰς ἐκπαιδευόμενας διακονίσσας εἰς τὴν πρακτικὴν ἀσκήσιν αὐτῶν.

Ἐπαινος εἶναι δίκαιον νὰ ἐκφρασθῆ καὶ πρὸς τὴν Διευθύντριαν τοῦ Ἰδρύματος τούτου Δ/δα Μουροῦκα καὶ τὰς συνεργάτιδας αὐτῆς, διότι μετ' ἀφοσιώσεως ἐπετέλεσαν καὶ ἐφέτος τὸ δύσχερὸς καθήκον των ἐν τῇ Σχολῇ Διακονισσῶν καὶ ἐν τῷ στεγαζομένῳ ἐν τῷ κτιρίῳ τούτῳ Οἴκῳ Φοιτητρίας. Ἐπαινος ἐπὶ τούτοις ὀφείλεται εἰς τὰς τροφίμους, τόσον τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, ὅσον καὶ τοῦ Οἴκου Φοιτητρίας, διότι διὰ τῆς πρεπούσης διαγωγῆς των διηκολύναν τὴν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εὐρυθμίαν καὶ ἀποδοτικὴν λειτουργίαν ἀμφοτέρων τῶν Ἰδρυμάτων τούτων.

Ἡ ἐκ πασῶν τῶν ὀμιλιῶν δημιουργηθεῖσα ἀτμόσφαιρα αἰσιοδοξίας, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἡμετέρας Σχολῆς, πληροῖ βεβαίως πάντας ἡμᾶς χαρᾶς, δὲν θὰ πρέπη ὁμως νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ Ἰδρυμα τοῦτο δὲν ἀντιμετωπίζει προβλήματα καὶ μάλιστα σοβαρά. Πάντες, ἄλλωστε, γνωρίζομεν ὅτι ἡ διετής λειτουργία οἰοῦνδήποτε Ἰδρύματος δὲν εἶναι ἐπαρκὲς χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἐπίλυσιν πάντων τῶν ζητημάτων του. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταπονήσω ὑμᾶς μὲ λεπτομερείας. Παρακαλῶ ὁμως νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃτε ν' ἀναφέρω τινὰ μόνον ἐκ τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναφερομένων τόσον εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, ὅσον καὶ εἰς

τὸ ἔργον τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐργαζομένων ἡδὴ ἀποφοίτων τῆς, ἅτινα ἀπασχολοῦν σοβαρῶς πάντας ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων ἐπιζητοῦμεν τὴν συμπαραστάσιν πάντων.

Ὁδοιῶδες προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισσῶν εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τῶν καταλλήλων νεανίδων, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐκπαιδευθοῦν ὡς διακονίσσαι. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινωνικὴ λειτουργία πρόκειται ν' ἀσκήσῃ ἔργον κατ' ἐξοχὴν ἱεραποστολικόν, ὅπερ, ὡς γνωστόν, ἀπαιτεῖ ἀνταπάγησιν καὶ αὐτοθυσίαν. Παρακαλοῦμεν πάντας θερωῶς, ὅπως ὑποβοηθήσουν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοιοῦτων τροφίμων διὰ τὴν ἡμετέραν Σχολήν. Δὲν παραγνωρίζομεν βεβαίως καὶ τὸν οικονομικὸν παράγοντα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς οικονομικῆς τακτοποιήσεως τῶν διακονισσῶν, περὶ ἧς κατωτέρω ὁ λόγος, δὲν θὰ πρέπη ὁμως νὰ λησμονῶμεν, ὅτι διὰ τὸν ἐργαζόμενον ἱεραποστολικῶς ἰσχύουν οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου «καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν».

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς παρεχομένης ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ μορφώσεως νομίζομεν, ὅτι πᾶσα δέον νὰ καταβάλληται προσπάθεια, ὥστε αὐτὴ νὰ ἀνταποκρίνηται ἀπολύτως πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν μας πραγματικότητα. Ἡ μέλλουσα ἐκκλησιαστικὴ κοινωνικὴ λειτουργία ὀφείλει ἀσφαλῶς νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐφαρμοζόμενας ἀλλαγὰς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ταύτῃ διακονίᾳ μεθόδους. Ὄφείλει ἀκόμη νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὴν ἀσκουμένην εἰς τὰ διάφορα Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα ὀργανωμένην φιλανθρωπίαν, κατ' ἐξοχὴν ὁμως καθήκον τῆς δέον νὰ θεωρῆ τὴν ἀκριβῆ γνώσιν τῶν ἐνοριῶν μας καὶ τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων, ἅτινα ἐμφανίζει ἡ χαλαρὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ὀργάνωσις καὶ ἡ καθόλου ζωὴ αὐτῶν, διότι ἐντὸς αὐτῶν θὰ ἀσκήσῃ τὸ ἔργον τῆς. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὴν ἀκριβῆ γνώσιν πάντων τῶν προβλημάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀγροῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ πρακτικὴν ἀσκήσιν, δὲν ἐπαρκεῖ πράγματι ἡ μονοετής φοίτησις καὶ ἐνδείκνυται ἀσφαλῶς ἡ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον παράτασις τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ φοιτήσεως.

Ἡ ἐν ταῖς ἐνορίαις ἐργασία τῶν πρώτων διακονισσῶν ἀποφοίτων τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ὑπῆρξε καὶ δι' αὐτάς, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς πάντας, ἀκρως διδακτικῆ.

Ὑπὸ πάντων βεβαίως πιστεύεται, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῶν διακονισσῶν ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν καὶ εἰς τοὺς πλείστους εἶναι γνώστον ὅτι οἱ σκοτεινοὶ χρόνοι τῆς δουλείας ἀνέκοψαν τὴν ὀρθόδοξον γυναικείαν διακονίαν, τὴν ὁποίαν συνεχίζον εἰς μεγάλην μάλιστα ἔκτασιν, ἰδίᾳ σήμερον, αἱ ἑτερόδοξοι Ἐκκλησῖαι, διότι αὐτὴ ἀποτελεῖ αἷτημα τῶν ἡμερῶν μας. Παρὰ ταῦτα, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν παρ' ἡμῖν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν, ἐνεφανίσθησαν, ὡς ἦτο ἴσως φυσικόν, ἐκδηλώσεις τινὲς σκεπτικισμοῦ καὶ τινες ἀκόμη ἀντιδράσεις, αἱ ὁποῖαι ὁμως ἐδνυχῶς ἡμβλάνοντο αἰσθητῶς μὲ τὴν πάροδον τῶν πρώτων μηνῶν, χάρις καὶ εἰς τὸ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τῆς Α. Μακαριότητος, τὸ ἐκδηλούμενον ἐνεργῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν.

Είμεθα βέβαιοι, ότι σὺν τῷ χρόνῳ ὁ θεσμὸς οὗτος θὰ ἐπιβληθῆ καὶ θὰ καταστῆ ἀναγκαῖος διὰ τὴν σύγχρονον ἐκκλησιαστικὴν δρασίν. Πιστεύομεν ὅτι μὲ τὸν θεσμὸν αὐτὸν θὰ συμβῆ ὅ,τι ἐγέρετο καὶ μὲ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα. Ἡ ἐπικράτησις αὐτῶν συνήτησεν, ὡς γνωστὸν, δυσκολίας τινάς, σήμερον ὁμῶς ἡ κατηχητικὴ δραστηριότης ἀποτελεῖ οὐσιώδη ἐκδήλωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς. Ὅ,τι ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκη ὁ θεσμὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν εἶναι ἡ πρὸς αὐτὸν στοργὴ τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας, ἡ στοργὴ ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐπικαλούμεθα. Αὐτὴ θὰ παραμερίσῃ ἀσφαλῶς πάσας τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἐνόητον εἶναι ὅτι θὰ συναντήσῃ οὗτος εἰς τὰ πρῶτά του βήματα καὶ θὰ καταστήσῃ τὸ ἔργον αὐτῶν ἐπωφελεῖς διὰ τὴν σύγχρονον ἐκκλησιαστικὴν δρασίν.

Ἐπιτακτικὴ ἐπὶ τούτοις προβάλλει ἡ ἀνάγκη, ὅπως ἐπιλυθῆ τὸ ταχύτερον καὶ τὸ συνδεόμενον μετὰ τῶν Διακονισσῶν οικονομικὸν θέμα. Παρ' αὐτῶν ζητεῖται, ὡς προαναφέρθη, ζῆλος καὶ αὐταπαρνήσις ἐν τῇ ἐπιτελεσει τοῦ ἔργου των, καθήκον ὁμῶς ἰδικόν μας εἶναι νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τῶν μέσων συντηρήσεως αὐτῶν. Ἡ τακτοποίησις τῶν πρώτων διακονισσῶν ἐπετεύχθη, ἀλλὰ τὸ ὅλον πρόβλημα χρήζει ριζικότερας θεραπείας. Πρὸ ἔτους ἀκριβῶς κατηρτίσθη σχετικὸν νομοθέτημα καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι ἡ κώρσις αὐτοῦ. Ποιούμεθα ἐκκλησίαν πρὸς τὸν Μακαριώτατον καὶ τὸν παρευρισκόμενον ἐνταῦθα ἀγαπητὸν συνάδελφον κ. Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ὁρησκευμάτων, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς πρώτης αὐτῆς νομικῆς βάσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισσῶν - Κοινωνικῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰς ἐξερχόμενας κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἐκ τῆς Σχολῆς αὐτῆς δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταπονήσω μὲ τὰς αὐτὰς ὑποθήκας, τὰς ὁποίας ἤκουσαν ἀπὸ τοῦς προλαλήσαντας. Ἐκφράζω μόνον τὴν εὐχὴν, ὅπως φανοῦν αὐταὶ ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν καὶ ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύῃ τὰς προσπάθειάς των, ἵνα ὅσα θεωρητικῶς ἐδιδάχθησαν ἐν τῷ Ἰδρύματι τούτῳ δυνήθωσιν νὰ μεταπλάσῃ εἰς ἔργα μεγάλης πνοῆς, πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Του Ὀνόματος καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας».

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Αἰδεσιμώτατοι Πατέρες,
Κυρίαὶ καὶ Κύριοι,

Αἰσθάνομαι ἰδιαίτην χαρὰν, διότι ὁ Πανάγαθος Θεὸς μὲ ἠξίωσεν, ἵνα καὶ κατὰ τὸ δεῦτερον ἔτος τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν παρακολουθῆσω τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἐξερχόμενας ἐξ αὐτῆς διακονίσσας. Εὐχαριστῶ τοὺς κ. κ. Καθηγητὰς καὶ τὰς Καθηγήτριας τῆς Σχολῆς, τὴν Διευθύντριαν καὶ Ὑποδιευθύντριαν αὐτῆς, ὡς καὶ πάντας τοὺς συνεργήσαντας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ.

Ἀνατρέχων εἰς τὸ παρελθόν, ὁμολογῶ, ὅτι ἐνεφανίσθησαν ὀρισμέναι δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐν ταῖς ἐνορίαις τοποθέτησιν τῶν λαβουσῶν τὸ πτυχίον κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Θέλω χάριτι ἐτακτοποιήσαμεν τὰ πράγματα παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι παρουσιάσθη καὶ μία περιπτώσις, ἡ ὁποία μᾶς ἐπίκραεν.

Τὸ ἔργον τῶν διακονισσῶν εἶναι μέγα καὶ σπουδαῖον. Οἱ ἐφημέριοι μὲ τὴν βοήθειαν αὐτῶν θὰ δύναται νὰ ἀνακουφίσουν τὸν πόνον. Ἡ γυνὴ ἔχει αἰσθημα καὶ εὐσέρεχται εὐκολώτερον εἰς τὰς οικογενείας. Μανθάνει τὰς θλίψεις καὶ τὰ ἀπασχολοῦντα τὰς οικογενείας ζητήματα καὶ δύναται νὰ κατευθύνῃ τὸν ζηλωτὴν ἐφημέριον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ὡστε εἶναι ἀπαραίτητος, χρήσιμος καὶ ἀφέλιμος ἡ χρησιμοποίησις τῶν διακονισσῶν ἐν τῷ ἐνοριακῷ ἔργῳ. Θὰ ἤθελον νὰ παρευρίσκωνται τώρα ἐνταῦθα ἅπαντες οἱ ἐφημέριοι τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἢ τουλάχιστον μὴ ἀρκετὰ μεγάλη μερὶς αὐτῶν, ἵνα ἀκούσων τὰ λεχθέντα ἀπὸ τὸν ἀγαπητὸν μοι Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἐπόπτην τῆς Σχολῆς κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, ἀπὸ τὴν πεφιλημένην Διευθύντριαν τῆς Σχολῆς δ/δα Σοφίαν Μουρούκα καὶ ἀπὸ τὸν προσφιλεῖ Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴν κ. Ἀνδρέαν Φυτράκη. Ὅδοι θὰ ἤκουον περὶ τῶν κινδύνων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, περὶ τοῦ λυτρωτικοῦ ὁρόλου τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅστις μόνος προσφέρει τὴν σωτηρίαν, τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ περὶ τοῦ ὁρόλου τῆς διακονίσσεως ἐν τῇ Ἐνορίᾳ.

Εἰς σκόπελος, ὡς ἀνέφερον ὁ Καθηγητὴς κ. Φυτράκης, εἶναι τὸ μισθολογικὸν ζήτημα. Ἀλλὰ διὰ τῆς πίστεως δυνάμεθα νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα. Διὰ τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ὑπερεπεκηδήθησαν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος αἱ δυσχέρειαι. Τοῦ χρόνου προϊόντος ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι θὰ προσλάβουν διακονίσσας, ἐξερχόμενας ἐκ τῆς Σχολῆς. Τὸ ἐφ' ἡμῖν δὲν θὰ παύσωμεν ἐνεργοῦντες, ἵνα αἱ διακόνισσαι κατοχυρωθῶσιν καὶ διὰ νόμον. Πρὸ τινων ἐβδομάδων μὲ ἐπεσκέφθη Διευθυντῆς Ὑπουργείου, συνδεόμενος μὲ τὸ Ἰδρυμα τοῦτο, ὅστις μὲ διεβεβαίωσεν, ὅτι φροντίζει διὰ τὴν νομοθετικὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς τακτοποιήσεως τῶν διακονισσῶν. Ἄς ἐλπίζωμεν, ὅτι αἱ προσάθειαι αὐταὶ θὰ ἔχουν καλὸν ἀποτέλεσμα, τοῦθ' ὅπερ ὅλοι εὐχόμεθα. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ τι θὰ πράξῃ ἡ Πολιτεία, τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ ἐνισχύσωμεν τὸν θεσμὸν καὶ νὰ μεριμνήσωμεν, ὥστε ἐκάστη τῶν μεγάλων ἐνοριῶν νὰ ἔχη τὴν διακονισσάν της. Αἱ μικραὶ ἐνορίαι θὰ ἠδύνατο ἀνὰ δύο νὰ ἔχουν μίαν διακόνισσαν. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ζῆλον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἐφημερίων. Ὅταν οὗτοι δὲν ἔχουν ὑπολογισμοὺς καὶ ὅταν ἀποβλέπουν μόνον εἰς τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου, θὰ πείσωμεν τοὺς ἐνορίτας καὶ τὰς ἐπιτροπὰς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων νὰ ἀποκτήσῃ τὴν διακόνισσάν των. Ἄς μὴ δειλιώμεν. Ὁ ἐπιμένων νικᾷ.

Τέλος εὐχομαι, ὅπως αἱ ἐξερχόμεναι νέαι διακόνισσαι κοσμῶνται ὑπὸ ἀρετῆς, βαθείας πίστεως, σεμνότητος καὶ σωφροσύνης, ἵνα ἀναδειχθῶσιν ἀξιαί τῆς ἀποστολῆς των πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ (*)

Με ιερὸν ῥίγος καὶ αἰσθήματα βαθυτάτης κατα-
νύξεως, Ἰσταμὶ περιδεῆς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο βῆμα,
Μακαριώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
εὐλαβῆς πρεσβυτέριον, κύριε Δήμαρχε καὶ ἀγαπητοὶ
ἀδελφοί, ὅπου πρὸ εἴκοσι σχεδὸν αἰώνων ὑψώθη τὸ
γίγαντιαῖον ἀνάστημα τοῦ ἀπαραμίλλου σκαπανέως
τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, διὰ τὰ ἐξαγγελίη μετὰ τὴν
φλογερὰν καρδίαν του καὶ τὴν μεγαλειώδη του δύνα-
μιν τὰς ὑψηλὰς καὶ αἰωνίους ἀληθείας τῆς νέας
πίστεως, ἣ ὅποια ἐπρόκειτο ἀργότερον νὰ κατακτήσῃ
τὸν κόσμον ὅλον.

Ὁμολογουμένως αἱ εἰκόνες, ποὺ συνθέτουν τὸν
ὅλον πίνακα τοῦ ἀποπινοῦ πανηγυρικοῦ δειλινοῦ, εἶναι
πλούσιαι εἰς ψυχικὰς συγκινήσεις καὶ ἄφραστοι εἰς
φυσικὰς καλλονάς. Ἐνωπίον μας ὑφοῦται ἡ Ἀκρό-
πολις μετὰ τὰς τῶσας ἀναμνήσεις τοῦ συγκλονιστικοῦ
παρελθόντος. Ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας ἐκτείνεται ὁ
Ἀττικὸς οὐρανὸς μετὰ τὴν κρυσταλλίνην ὁρατότητα
του. Εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος οὐρανός, ποὺ ἐστέγασε, τὴν
ἱστορικὴν ἐκείνην διὰ τὸ ἔθνος μας ἡμέραν, κάτω ἀπὸ
τὸν μεγαλοπρεπῆ θόλον του, τὸν ὑπόπτερον τῆς
Οἰκουμένης Ἀπόστολον, «τὸν πρῶτον μετὰ τὸν ἕνα»,
τὸν μέγαν Παῦλον. Οἱ βράχοι γύρω μας ἀντηχοῦν
ἀκόμη, διὰ τῶν ἱερῶν σελίδων τῶν «Πράξεων», τοῦ
ἐμπνευσμένου ἐκείνου Ταρσέως τὸν ἀποστολικοφιλο-
σοφικὸν θεσμὸν του λόγον.

Ἀληθῶς! Ὅποια τιμὴ ἦτο διὰ τὰς Ἀθήνας ἡ
ἐπίσκεψις τοῦ Παύλου! Βεβαίως, τότε αἱ Ἀθηναίαι
δὲν ἦσαν αἱ «Ἀθηναίαι τοῦ Περικλέους». Τὸ ἔτος 50
π.χ. εἶχον λεηλατηθῆ ἀπὸ τὸν Σίλαν. Παρὰ ταῦτα,
ὅμως, διετήρουν ἀκόμη λαμπρὰ ὑπολείμματα τῆς
ἀρχαίας των δόξης. Ἦσαν μαζί μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν
ἡ «Πνευματικὴ» πρωτεύουσα τοῦ Ρωμαϊκοῦ κόσμου.
Διὰ τὰς Ἀθήνας ὁ Φίλων ἔγραφε: «Ὅπερ ἐν ὀφθαλμῷ
κόρη, ἢ ἐν ψυχῇ λογιζόμενος, τοῦτ' ἐν Ἑλλάδι Ἀθηναίαι».

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Παύλου κάθε
ἔθνος ἐθεώρει τιμὴν του νὰ προσφέρει εἰς τὰς Ἀθήνας
ἐν ἀφιέρωμα, εἴτε βωμόν, εἴτε ἀγαλμα, εἴτε ναόν,
εἴτε στοάν. Αἱ Ἀθηναίαι τότε ἦσαν τὰ Ἱεροσόλυμα
τοῦ Ἑθνισμοῦ, τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Καὶ ὁ
Παῦλος ἤλθε—κατὰ κάποιον τρόπον—ἐδῶ εἰς τὰς
Ἀθήνας, διὰ τὰ προσφέρει. Διὰ τὰ προσφέρει ὄχι
βεβαίως λατρείαν εἰς τὰ εἰδῶλα, ἀλλὰ διὰ τὰ προσφέρει
τὸν πνευματικὸν πλοῦτον τῆς ἀναγεννημένης μεγάλης
ἀποστολικῆς ψυχῆς του.

Εἰς τὴν πόλιν μας ὁ Παῦλος, «τὸ στόμα τοῦ Χρι-

(*) Λόγος ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν 29ην Ἰουνίου
κατὰ τὸν πανηγυρικὸν Ἑσπερινόν.

Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τούτοις, κομίζω πρὸς Ὑμᾶς τὰς
εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Πατριότητος, τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις δεικνύει μέγα ἐνδια-
φέρον διὰ τὸ ἔργον τοῦτο».

Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ ὁ Μακαριώτατος ἀπένευσε τὰ
πτυχία εἰς τὰς 12 νέας ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Διακο-
νισσῶν, ἔληξεν ἡ σεμνὴ τελετὴ μετὰ τὴν φήμεν τοῦ Μα-
καριωτάτου καὶ μετὰ τὸν Ἑθνικὸν Ὑμνον.

στοῦ», ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ ὁ Ἱερός Χρυσόστομος,
προσέφερε τὴν θεολογίαν του ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἀκριβῆ
περὶ ἀνθρώπου διδασκαλίαν του ἀφ' ἑτέρου.

Ἀλλὰ μήπως δὲν εἶχον θεολογίαν οἱ Ἀθηναῖοι;
Ἦσαν χωρὶς Θεὸν καὶ θρησκείαν; θὰ ἐρωτήσῃ τις.
Ὅχι! Εἶχον ὀλόκληρον Πάνθεον. Ὅμως δὲν εἶχον
τὴν ἀληθινὴν Θρησκείαν. Ὀλόκληρος ἡ πόλις τῶν
Ἀθηναίων ἦτο ὡσάν ἐν δάσος ἀπὸ ναοῦς, βωμῶν
καὶ ἀγάλματα. Ὁ Πετρώνιος ἔλεγε σατυρικῶς, ὅτι
εἶναι εὐκολώτερον νὰ εὔρη τις εἰς τὰς Ἀθήνας Θεὸν
παρὰ ἀνθρώπον. Ὁ Πανσανίας ἔλεγε, ὅτι ἡ εὐσέ-
βεια τῶν Ἀθηναίων ἦτο ἀνωτέρα τῆς εὐσεβείας παντὸς
ἄλλου λαοῦ.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάτρευον καὶ ξένους θεοὺς, τοὺς ὁ-
ποίους οἱ ἄλλοι παρεθεώρουν. Μ' ἕνα λόγον αἱ Ἀθηναίαι
ἦσαν, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ξενοφῶντος, «ὅλη βωμὸς,
ὅλη θῦμα θεοῖς καὶ ἀνάθημα». Ἐξ ἄλλου δὲ αὐτοὶ
οἱ βωμοὶ οἱ πολλοὶ καὶ τὰ πολλὰ ἀγάλματα τῶν Ἑλ-
ληρικῶν καὶ ξένων Θεοτήτων ἦσαν ἐκεῖνα, ποὺ ἔκαμαν
τὸν Παῦλον νὰ δοκιμάσῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του τὰ
αἰσθήματα μιᾶς δικαιολογημένης μονώσεως (Α' Ἐπι-
στολ. Θεσσαλ. γ', 1), παρομοίας μετὰ ἐκείνην ποὺ θὰ ἐνοιωθε
κάθε ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς, ἐὰν αἰφνιδίως εἰσῆρχετο εἰς ἐν
τέμενον εἰδωλολατρικὸν γεμῆτο ἀπὸ εἰδῶλα καὶ
παρηκολούθει, ξένος ἐν μέσῳ ἀγνώστων καὶ ἄλλο-
θρήσκων, τὰς τελετὰς καὶ τὴν θορυβώδη ἐκεῖ λατρείαν.

Ἄς μὴ εἴπωμεν δέ, ὅτι ἡ «περὶ εἰδώλων» θεο-
λογία ἦτο βίωμα μόνον τοῦ ὄχλου. Αὐστηχῶς ἡ εἰδω-
λολατρικὴ θεολογία ἦτο καὶ τῶν φιλοσόφων βίω-
μα: Στωϊκῶν καὶ Ἐπικουρειῶν. Μετὰ αὐτοὺς τοὺς
φιλοσόφους ὡμίλησεν ὁ Παῦλος καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν
δημηγορίαν του ἀντέκρουσε. «Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικου-
ρειῶν καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῶ»,
γράφουν αἱ «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων». Ὅποιοι
δὲ δὲν γνωρίζει τι ἔλεγον οἱ Στωϊκοὶ καὶ οἱ Ἐπικου-
ρειοὶ, αὐτὸς δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ περιεχό-
μενον τῆς ὁμιλίας τοῦ Παύλου.

Οἱ Στωϊκοὶ ἴδον τι ἐδίδασκον: ὁ Θεὸς δὲν εἶναι
ὄν προσωπικόν, ἀλλ' εἶναι μία, χωρὶς συνείδησιν,
τυφλὴ δύναμις, ἣ ὅποια εἶναι διάχυτος μέσα εἰς τὸ
σύμπαν. Δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν, ἀλλὰ
εἰς τὴν μοῖραν, τὴν Εἰμαρμένην. Καμμίαν σημασίαν
δὲν εἶχε δι' αὐτοὺς ἡ προσευχὴ, διότι ὁ Θεὸς τὸν δὲν
ἤκουε, οὔτε καὶ ἠδύνατο νὰ παραβιάσῃ τοὺς φυσικοὺς
νόμους, νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ ἕνα κίν-
δυνον. Οἱ Στωϊκοὶ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ κάθε ἐπικου-
ρονίαν μετὰ τὸ «παγκόσμιον πνεῦμα», τὸν Θεὸν των.
Ἐδύχευς ἤμποροῦσαν νὰ γίνοντο μόνον μετὰ τὰς ἰδικὰς
των δυνάμεις. Ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν ἐπερίμεναν τίποτε.
Ἔπρεπε νὰ γίνοντο σκληροὶ καὶ ἀπαθείς ἐμπρὸς εἰς
τὸν ἀνθρώπινον πόνον, καὶ εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς
τῆς ζωῆς ἡ ἀρίστη λύσις ἦτο ἡ αὐτοκτονία. Ἦτο
φυσικόν, ἀγαπητόν, νὰ φθάσουν οἱ Στωϊκοὶ καὶ εἰς
τὴν λύσιν αὐτὴν τῆς αὐτοκτονίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἀνθρώπος,
κατ' αὐτοὺς, δὲν εἶναι αἰωνία ὄντοτις, ἀλλ' ἡ ψυχὴ
του εἶναι μία «πνευματικὴ ἀπρόσωπος ρευστὴ ὄλη»,
ποὺ διαλύεται μαζί μετὰ τὸ σῶμα καὶ ἐπανέρχεται εἰς
τὸ παγκόσμιον πνεῦμα, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ μέρος.

Αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι ἦσαν οἱ «σπερμολόγοι» τῶν Ἀθηναϊκῶν οὐδῶν καὶ ὄχι ὁ μέγας Παῦλος, εἰς τὸν ὅποιον κακῶς ἀπέδωσαν τοιαύτην κατηγορίαν.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, πάλιν, οἱ Ἐπικουρεῖοι διεκλήρυντον, ὅτι ὁ Θεὸς εὐρίσκειται μακρὰν τοῦ κόσμου. Οὐτε κατασκευαστὴς τοῦ σύμπαντος εἶναι, οὔτε κυβερνήτης, διότι ὁ κόσμος ἐδημιουργήθη αὐτομάτως. Διὰ δὲ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἔλεγον, ὅτι δὲν εἶναι ἀθάνατος, ἀλλὰ θὰ καταστραφῇ μαζὶ μὲ τὸ ὕλικόν σύμπαν. Μέλλουσαν κρίσιν, συνεπῶς, δὲν παρεδέχοντο. Αὐτοὶ ἦσαν διὰ τοὺς Ἕλληνας ὅ,τι οἱ Σαδδουκαῖοι διὰ τοὺς Ἑβραίους.

Εἰς κατάπτωσιν, λοιπόν, εὐρίσκειτο τότε καὶ ἡ λαικὴ θρησκευτικότης καὶ ἡ φιλοσοφικὴ σκέψις. Ἐκεῖνο, ἴσως, ποῦ θὰ ἔκαμε τὴν λεπτήν καὶ εὐαίσθητον ψυχὴν τοῦ Παύλου νὰ ἀναβαρῶσθῃ, ἦτο τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν θαῦμα. Ναι τὸ ἀρχαῖον θαῦμα! Διότι, ὅταν ὁ Παῦλος ὠδηγήθη ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους, τῇ ὑποκινήσει τῶν φιλοσόφων, εἰς τὸν τόπον αὐτόν, διὰ νὰ ὁμιλήσῃ, δὲν εἶχεν ἐνώπιόν του μόνον τὴν Ἀκρόπολιν τῆς πολυθείας καὶ τῶν εἰδώλων. Ἀλλὰ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του ἐβλεπεν εἰς τὰ ἄνυχα αὐτὰ μάρμαρα τοῦ ἱεροῦ βράχου νὰ ἀντικατοπτρίζεται ἡ ἀθάνατος ψυχὴ τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι μὲ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ «σπερματικῆς λόγου» ὁμοιάζον μὲ προδρόμους τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἐθνικὸν κόσμον. Κάτω δὲ ἐκεῖ ἀπὸ τὸν ἱερόν βράχον ἕνας Σωκράτης, ποῦ ἐκανοχᾶτο, ὅτι ἀνέμενε τὸν «ἐξ οὐρανοῦ ἀπεσταλμένον» ἀπέθνησκε διὰ τὴν καινούργιαν Θεότητα, «τὰ καινὰ δαιμόνια».

Ἡ καρδιὰ τοῦ Παύλου δονεῖται ἀπὸ ἱερόν ἐνθουσιασμόν.

Ἐνα πρᾶγμα ἀπέμεινεν. Πῶς θὰ ἤρχιζε τὴν δημηγορίαν του. Ἐνας βωμὸς ὅμως ξεχωριστὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους τοῦ ἔδωσε τὴν λύσιν. Θὰ ἤρχιζε, λοιπόν, ἀκολουθῶν τὴν μυστικὴν κραυγὴν τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν «ἀγνωστον» εἰς αὐτοὺς Θεόν, τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης, τοῦ ἔλεους καὶ τῶν οἰκτιρῶν, ποῦ εἶχε γίνεαι ἄνθρωπος χωρὶς αὐτοὶ νὰ τὸ γνωρίζουν. «Ὁν οὖν ἀγνωστὸν εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω Ὑμῖν». Μὲ αὐτὸ θὰ ἤρχιζε καὶ θὰ τοὺς ἐπλησίαζε ψυχικᾶ.

Ὁ Παῦλος ἀναβαίνει εἰς τὸ βῆμα. Πρόκειται ἀπὸ τὴν θεολογίαν του νὰ ἀναπηδήσῃ ἡ μυστικὴ χάρις τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Ἡ θρησκεία, τὴν ὅποιαν ὁ Παῦλος μετ' ὀλίγον θὰ ἐξαγγέλλῃ, θὰ γίνῃ μὲ τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων τὸ μοναδικὸν παλλάδιον, εἰς τὸ ὅποιον ὄχι μόνον οἱ Ἀθηναῖοι, ποῦ θὰ τὸν ἀκούσουν, ἀλλὰ ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ ὀφείλουν τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους, τῆς φιλολογίας καὶ τῆς γλώσσης των. Ἐνα θρησκευτικὸν δέος ἀπλοῦται παντοῦ. Ἡ Ἑλλὰς ἐκεῖνη τὴν στιγμήν αἰσθάνεται, ὅτι κάτι ἀφαντάστως μέγα τελεσιουργεῖται εἰς τὴν ἱστορίαν της. Δέχεται τὸ βάπτισμα τῆς ἀναγεννήσεως.

Ὁ Παῦλος ἀφοῦ κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐπαινεῖ ἀριστοτεχνικῶς διὰ τὴν εὐσεβείαν των, τοὺς λέγει: Ὁ Θεός, ὁ ὅποιος ἐποίησε τὸν κόσμον, αὐτὸς μὴ ἐξαρτώμενος ἀπὸ κανένα ἄλλον, ἀλλ' ὑπάρχων ἐξ ἑαυτοῦ ἀπό-

λυτος Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν κατοικεῖ εἰς ναὸς, ποῦ κατασκευάζονται ἀπὸ χεῖρας ἀνθρώπων, ὅπως εἶναι καὶ οἱ μαρμάρωοι αὐτοὶ θεοί, ποῦ ὑψώνονται ἐνώπιόν μας. Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος καὶ πηδαλιούχος καὶ συντηρητὴς τοῦ κόσμου εἶναι ὁ ἕνας Θεός. Εἶναι ὄν προνοητικόν, ἀπόλυτον καὶ ἄπειρον καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐνοικεῖ εἰς ἀγάλματα, οὔτε κατοικεῖ εἰς βωμοὺς χειροποιήτους. Αὐτὸς ζωογονεῖ διὰ τῆς παρουσίας Του τὸ σύμπαν. Δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τοῦ προσφέρωμεν σφάγια καὶ ἐκατόμβας. Αὐτὸς δίδει εἰς ἡμᾶς «ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα». Δὲν εἶναι συνεπῶς ἀδιάφορος διὰ τὰ πλάσματά του. Οὔτε μένει μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς. «Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν». Εὐρίσκειται μέσα εἰς τὰς καρδιάς μας. Ἐπειτα ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει πατέρα του τὴν ὕλην, ἀλλὰ τὸν ἀδημιούργητον δημιουργόν. «Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν».

Μὲ αὐτὴν τὴν Θεολογίαν καὶ Ἀνθρωπολογίαν ἀντέκρουσεν ὁ Παῦλος τὰ παρθεϊστικὰ ὄνειροπολήματα τῶν Στωϊκῶν καὶ τὰς ὀλιστικὰς φλυαρίας τῶν Ἐπικουρείων.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος εἰς τὴν δημηγορίαν του ἀπεδείχθη καὶ μέγας κοινωνιστής. Ὁ ἀπόστολος εἶπεν «ἐποίησέ τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς». Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ ἠρωϊκότερος τῶν ἀποστόλων τῆς Ἐκκλησίας μας ἀναιρεῖ μίαν πλάνην τῶν Ἀθηναίων. Ὅσοι ἐθεώρουν τοὺς ἑαυτοὺς των ὡς ἐξόχως ὑπεροχωτέρους παντὸς ἄλλου λαοῦ, λόγω τῆς εὐγενεῦς καταγωγῆς των. Εἶναι ὡσὰν νὰ τοὺς ἔλεγεν. Ὅχι. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν κοινὴν τὴν καταγωγὴν καὶ διὰ τοῦτο εἴμεθα ἀδελφοὶ μεταξύ μας.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μᾶς λέγουν, ὅτι μόλις ἐτελείωσεν ὁ Παῦλος τὴν δημηγορίαν του, τοῦ εἶπαν μὲ κάποιαν εἰρωνείαν, ἴσως καὶ ἀβρότητα: «Ἀκουσόμεθά σου πάλιν».

Τί κρῖμα ποῦ οἱ Ἀθηναῖοι φιλόσοφοι δὲν ἤκουσαν τὸν Παῦλον!

Ἡμεῖς ὅμως, ἀγαπητοί, θὰ τὸν ἀκούσωμεν; Ἴδου τὸ μέγα ἐρώτημα.

Καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπευθύνεται σήμερον ὁ μέγας ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος. Κάμνει καὶ πρὸς ἡμᾶς τὴν αὐτὴν πνευματικὴν προσφορὰν. Τὸ ἴδιον κήρυγμα ἀπευθύνει καὶ πρὸς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν μας. Διότι οἱ ἰδέαι, ποῦ ἐκυκλοφόρουν τότε ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, αἱ αὐταὶ κυκλοφοροῦν δυστυχῶς καὶ σήμερον.

Ὁ 20ὸς αἰὼν μὲ τὸν μηχανικὸν ὀλιστικὸν πολιτισμὸν του ἐδημιούργησε μίαν «κρίσιν πνευματικὴν» εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Συνεκλόνησε τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ἀνθρωπίνου Πολιτισμοῦ, ποῦ τὸ εἶχε διὰ μέσον τῶν αἰώνων ἀνεγείρει καὶ διακοσμήσει ἡ ἀνακαινιστικὴ δύναμις τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ νέφθ σκεπτικισμοῦ καὶ ἀμφιβολίας τὸν πνευματικὸν ὄριζοντα τοῦ κόσμου. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνός μας ἐχειραφετήθη, ἀπεμακρόνθη ἀπὸ τὴν πίστιν. Τὴν ζωὴν του, τὴν ἀτομικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν τὴν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὸν πνευματικὸν κορμὸν τῆς Θρησκείας καὶ ὡς ἐκ τούτου περιέπεσεν εἰς τοιαύτην πνευματικὴν κατάστασιν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀνάγ-

κην «επανευαγγελισμό». 'Ιδού δὲ διατὶ συγκοιμώμενος μᾶς χρειάζεται σήμερον τὸ κήρυγμα τοῦ θείου Παύλου.

Ὁ Μένανδρος τῆς ἀρχαιότητος ἔλεγε «διὰ κάθε θνητὸν Θεὸς εἶναι ἡ συνείδησίς του». Πόσοι δυστυχῶς ἄνθρωποι καὶ σήμερον δὲν ἔχουν ὡς θρησκείαν τὴν συνείδησίν των! Καὶ τί συνείδησιν! 'Εδῶ δὲν ἐννοοῦμεν τοὺς ὀπαδοὺς τῆς σημερινῆς στοᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ γενικῶς τοὺς πολλοὺς ποὺ πιστεύουν, ἔστω ἐπιπολαίως, εἰς τὸ «σπινὸ καὶ πλᾶνο φῶς τῆς ἀνθρωπίνης συνείδησεως». 'Επειτα μήπως καὶ σήμερον δὲν ὑπάρχουν Πανθεῖσται ὡσάν τοὺς τότε Στωϊκοὺς, ἢ δὲν ὑπάρχουν ὕλισται ποὺ πιστεύουν εἰς τὴν αὐτόματον γένεσιν, ὅπως τότε οἱ 'Επικουρεῖοι; Μάλιστα δὲ ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, ποὺ καυχῶνται διὰ τὴν ὑψηλὴν ἐκ τοῦ Πιθήκων καταγωγὴν των. Μήπως ἐξ ἄλλου, δὲν ὑπάρχουν μηδενισταὶ ποὺ λέγουν ὡσάν τοὺς τότε Στωϊκοὺς καὶ 'Επικουρεῖους, ὅτι ἡ ψυχὴ χάνεται; 'Αλλὰ καὶ οἱ ἀμειβόμενοι ἀδρά 'Ελληνες προπαγανδιστὰι τοῦ «Χιλιασμοῦ» τί ἄλλο λέγουν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, παρὰ αὐτὰ τὰ ἴδια; 'Επειτα μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ σήμερον ἄλλοι, ποὺ πιστεύουν ἀκριβῶς ὡσάν τοὺς Στωϊκοὺς εἰς τὴν μοῖραν, ἢ ὡσάν τοὺς 'Επικουρεῖους, ὅτι τὸ σύμπαν τὸ κυβερνοῦν οἱ φυσικοὶ νόμοι καὶ ὄχι ὁ Θεός;

Τότε οἱ Στωϊκοὶ ἔλεγον, ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἐλάττωμα, εἶναι ἀδυναμία. 'Αλλὰ μήπως καὶ σήμερον δὲν ὑποστηρίζεται ἀπὸ πολλοὺς, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ καλωσύνη εἶναι οὐτοπία καὶ χίμαιρα; Οἱ 'Επικουρεῖοι εἶχον τὸ σύνθημα: «Ζήτει μόνον τὴν ἰδικήν σου εὐτυχίαν. Ἡ ζωὴ εἶναι λίγη καὶ ὁ καιρὸς ποὺ θὰ μείνης πεθαμένος πολὺς». Χιλιάδες ἄνθρωποι καὶ σήμερον ἔχουν τὸ αὐτὸ σύνθημα εἰς τὴν ζωὴν των.

Πολὸν παράλληλοι, δυστυχῶς, εἶναι οἱ καιροὶ μας!

Μάλιστα δέ, ἐπειδὴ ἐδῶ ὑποστηρίζομεν, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐν πολλοῖς πιστὸν ἀντίγραφον ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ συνεπῶς ἔχει ἀνάγκη τοῦ ἰδίου ἀποστολικοῦ κηρύγματος ἢ κοινωνία, ἀναφέρομεν ἐπὶ πλέον, ὅτι ὅπως τότε οἱ 'Αθηναῖοι ἐθεώρουν τοὺς εαυτοὺς των ὡς ἀνωτέρους κάθε ἄλλου λαοῦ, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν μας ὄρισμένοι λαοὶ ἐπιδιώκουν προνομιακὴν θέσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων λαῶν.

'Αλήθεια! Αἱ ἀντιλήψεις, αἱ ὁποῖαι ἐκκλοφοῦρον πρὸ Χριστοῦ, αὐταὶ αἱ ἴδιαι κυκλοφοροῦν ἀτυχῶς καὶ σήμερον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀποστασίας.

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, εὐσεβεῖς ἀγροαταί.

Κανὲν εἶδωλον δὲν πρέπει νὰ παρεμβληθῆ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ ἀπειροῦ Θεοῦ. Οὔτε τὰ κοινωνικὰ συστήματα τὰ σφαλικά, οὔτε αἱ νεωτερίζουσαι ἀθεϊστικαὶ ἀντιλήψεις, οὔτε οἱ βωμοὶ τῆς ψευδοφιλοσοφίας καὶ τῆς ψευδπιστήμης.

'Εὰν ἡ πόλις τοῦ Σακράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Περικλέους, ἢ πόλις δηλαδὴ τῆς διανοήσεως καὶ τῆς ὑγιοῦς φιλοσοφίας, ἦτο παραδεδομένη εἰς ἐκείνον τοῦ εἶδους τὰς ἀνοήτους διδασκαλίας, ποὺ ἀνεφέραμεν, σκεφθῆτε εἰς ποῖον εἶδους μαρτίας εἶναι ἱκανὸς νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ ὁδηγόν του τὴν

ψευδπιστήμην καὶ τὴν ψευδοφιλοσοφίαν. 'Εξ ἄλλου εἶναι ἀναντίρροτος ἀλήθεια, ὅτι ἡ ὑψίστη διανοητικὴ παιδείσις δὲν προφυλάσσει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς πλάνης ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πεδίου, οὔτε ἡ πρόοδος ἐν τῇ τέχνῃ κατοχυρώνει αὐτὸν ἀπὸ τὰς χονδροειδεστεράς δεισιδαιμονίας. Ἐμπορεῖ, δηλαδὴ, ἕνας νὰ εἶναι ἀριστὸς ἐπιστήμων καὶ ὁμως εἰς τὸ θρησκευτικὸν πεδίου νὰ ἔχη πλήρως σκότος καὶ παχυλὴν ἄγνοιαν. Τὸ θέαμα τῆς πόλεως τῶν 'Αθηνῶν, τῆς πόλεως τῶν φιλοσόφων, ποὺ ἀντίκρουσεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἀπεδείκνυε καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ τὴν περὶ Θεοῦ καὶ σωτηρίας του ἀλήθειαν, ἄνευ θείας ἀποκαλύψεως.

Ἡ ἀποκάλυψις, ὁμως, τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπραγματοποιήθη. 'Εδῶ εἰς ἡμᾶς ἐδόθη κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἄς τὴν ἀποδεχθῶμεν λοιπὸν ὀλοφύχως καὶ ἄς τὴν ἀκολουθήσωμεν συνειδητῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως. Δὲν ἔχει δὲ καμμίαν σημασίαν, ἐὰν μέχρι σήμερον ἠθετήσαμεν τυχὸν εἶτε δι' ἔργων, εἶτε διὰ λόγων τὴν «ὁμολογίαν τῆς πίστεως». Ὁ Παῦλος τότε ἔκρωε πολὺ ἐπιεικῶς τὴν πλάνην τῶν 'Αθηναίων καὶ τῶν φιλοσόφων καὶ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς ὡς σωτηριῶδες φάρμακον τὴν εὐαγγελικὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν. Τὴν αὐτὴν σύστασιν κάμνει καὶ πρὸς ἡμᾶς. Λέγει καὶ πρὸς ἡμᾶς τὴν ἐσπέραν αὐτὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδρίσκεται μεθ' ἡμῶν πνευματικῶς, ὅτι πρὸς τοὺς 'Αθηναίους εἶπε τότε ἐν ἐπιλόγῳ. «Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεός, τανῦν (τώρα ἀμέσως) παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν». Καὶ δικαιολογῶν αὐτὴν τὴν θέσιν, κατακλείει τὴν ὑπέροχον δημηγορίαν του μὲ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ὁμολογίαν, ποὺ περικλείει ὅλον τὸ νόημα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς πίστεως. «Διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὄρισε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν».

'Αρχιμ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΑΒΡΑΝΤΙΝΗΣ

Πρωτοσύγκελλος

τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

«Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔφη ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστεροὺς ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εἶδον καὶ βωμόν, ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, ἅ γινώσκω Θεῶ ὄν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν... Ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι' τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμεν. Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἢ λίθου, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὁμοῖον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεός, τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὄρισε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν».

(Πράξ. ις', 22 - 31).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Αί νέαι Διακόνισσαι.

Ἡ ἀπονομή τῶν πτυχίων εἰς τὰς νέας ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται ἐκτενὴς λόγος εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους, πληροὶ χαρᾶς τοὺς Ἕλληνας πιστοὺς καὶ γενᾶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ ἀναζωογόνησις τοῦ ἐνοριακοῦ ὀργανισμοῦ θὰ εἶναι προσεχῆς.

Αἱ ἐν τῇ ἐνορία ἐργαζόμεναι διακόνισσαι δὲν εἶναι θεσμός προτεσταντικός, ἀλλ' ἀπετέλει ἀναπαλλοτρίωτον κτήμα καὶ κόσμημα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντέγραψαν αἱ ὀργανώσεις Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν. Αἱ διακόνισσαι εἶναι αἱ πολυτιμοὶ βοηθοὶ τοῦ ἑφημερίου, ὅστις δὲν περιορίζεται εἰς τὸ τελετουργικὸν ἔργον, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν θεραπεία τῶν πληγῶν καὶ ἀναγκῶν τῶν ἐνοριτῶν του.

Καὶ διὰ τὰς νέας ἀποφοίτους τῆς «Σχολῆς Διακονισσῶν» ἢ «Ἐκκλησία» εὔχεται, ὅπως αὐταὶ διέπνυνται ὑπὸ φλογεροῦ διακονικοῦ ζήλου καὶ ὅπως ὁμοιάσουν πρὸς τὴν ἁγίαν Ὀλυμπιάδα, ἣτις, ὡς λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἔχουσα «πελάγη ἀρετῶν», «ἐκ πρώτης ἡλικίας οὐκ ἐπαύσατο τρέφουσα πεινῶντα τὸν Χριστόν, διψῶντα ποτίζουσα, γυμνὸν ἐνδύουσα, ξένον συνάγουσα, ἀρρωστοῦντα ἐπισκοποῦσα, πρὸς δεδεμένον ἀποῦσα».

Ἀποκαλυπτικὴ ἔκθεσις.

Ἡ «Συνοπτικὴ ἔκθεσις» τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν Πειπραγμένων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους εἶναι ὁμολογουμένως ἀποκαλυπτικὴ καὶ λίαν ἀξιοσημείωτος. Κατὰ τρόπον ὅλος λιτὸν ἀποκαλύπτει τὸ σπουδαιότατον ἔργον, ὅπερ ἀθορῶθως συνετελέσθη ἐν τῇ Μητροπόλει ταύτῃ ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινωνικῆς διακονίας.

Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν πύκνωσιν τοῦ θείου κηρύγματος· ἡ ὀργανώσεις τῶν Κατηχητικῶν Σχολειῶν· ἡ ἀνάδειξις τῆς μυστηριακῆς καὶ λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας· ἡ ὀργανώσεις Ἱερατικῶν Συνεδρίων καὶ ἑφημεριακῶν συνάξεων· ἡ ἐπ'ἀνδρωσις τοῦ ἱεροῦ κλήρου· αἱ ποιμαντορικαὶ ἐγκύκλιοι· ἡ λειτουργία τοῦ Κατωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου καὶ τοῦ Φρονιστηρίου Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς· αἱ μορφωτικαὶ διαλέξεις· αἱ ἐνοριακαὶ συγκεντρώσεις· αἱ ποιμαντορικαὶ ἐπισκέψεις· αἱ ἐκδόσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως· ἡ καταπολέμησις τῶν προσηλυτιστικῶν τάσεων τοῦ Προτεσταντισμοῦ· ἡ διὰ τὴν νεολαίαν μέριμνα· τὸ Ταμεῖον Ἐπισχύσεως ἀπόρων σπουδαστῶν· ἡ ὀργάνωσις διαγωνισμῶν πρὸς βράβεισιν ἀρίστων μαθητῶν· αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Στέγαι Νεότητος (ἀρρένων καὶ θηλέων)· ἡ ἀνέγερσις ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανοτροφείου καὶ ἄλλων εὐαγῶν ἰδρυμάτων· ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ δράσις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως· ἡ σύστασις Σχολῆς ἔθελοντῶν

ἀδελφῶν· ἡ ἀνοικοδόμησις ἰ. ναῶν καὶ μονῶν καὶ τόσαι ἄλλαι ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν πτυχᾶς τινὰς τῆς φωτεινῆς δράσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὔχεται, ὅπως ἡ γόνιμος καὶ καρποφόρος αὕτη δράσις, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεβασμιώτατος εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων, συνεχισθῇ μετὰ τῆς αὐτῆς θαλερότητος καὶ καρποφορίας πρὸς δόξαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Ἐν πλήρει δ' ἐπιγνώσει, ὅτι παρομοίᾳ Ἐθνοφελῆς καὶ ἐποικοδομητικῆς ἐργασίας συντελεῖται, ἀθροῦβως, καὶ εἰς ἄλλας Μητροπόλεις, συνιστᾶ ὅπως μὴ τίθηται ὁ λόγος ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα καταδειχθῇ εἰς πάντα, ὅτι ἡ Ἐλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ὡς ἀτυχῶς ἐλέχθη, νεκρὰ Ἐκκλησία, ἀλλ' ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ μεγάλην ζωτικότητα καὶ ἔξοχον καρποφορίαν.

Παγχριστιανικὴ ἀλληλεγγύη.

Ἡ εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους μνημονομένη καὶ κατόπιν συντόνων ἐνεργειῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν πραγματοποιηθεῖσα δωρεὰ ἐξ 27.000 δολλαρίων, ἐκ μέρους τοῦ Ἰννακείου Ἰμμήματος τῆς Διαμαρτυρομένης Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς παρὰ τὴν Ἀγ. Βαρβάραν Δαφνίου Σχολῆς Διακονισσῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελεῖ γεγονός ἀξίον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως.

Ἡ συμβολὴ αὕτη τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀρίστην ἔκφρασιν τοῦ πνεύματος τῆς παγχριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης, ἣτις κατὰ τὴν σύγχρονον τεταραγμένην ἐποχὴν ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν θεμέλιον οἰκοδομῆς ἐνὸς καλοτέρου μέλλοντος, ἀλλὰ καὶ ἀπόδειξις τῆς καρποφορίας, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ «Οἰκουμενικὴ Κίνησις» ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ πεδίου.

Κοινωνικὸν λειτούργημα.

Εἶναι ἀξία ἐξάρσεως ἡ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἀπευθυνθεῖσα προσπάθως ἐγκύκλιος πρὸς τὰς κεντρικὰς καὶ περιφερειακὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τούτου. Αὕτη, ὀργανωμένη ἐκ κοινοποιηθέντος ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων, τονίζει, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ὀφείλουσαν νὰ συμπεριφέρονται μὲ προσήγειαν, νὰ εἶναι ὑπομονετικοί, πρᾶοι, ἐξυπηρετικοί, χρήσιμοι καὶ ἀκόμη παρήγοροι, ὅσάκις παρίσταται ἀνάγκη, διότι τοιοῦτοτρόπως μόνον θὰ κερδίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην τῶν πολιτῶν.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, εἰάν παρόμοιαι ἐγκύκλιοι ἐκκυκλοφόρουσαν καὶ ἐφηρμοζόντο εἰς ὅλα τὰ Ὑπουργεῖα καὶ εἰς πάσας τὰς Ὑπηρεσίας. Εἶναι τόσαι αἱ ταλαι-

πωρία, τὰς ὁποίας ὑφίστανται οἱ ἀπλοῖκοι ἰδίως πολῖται ἐκ τῆς ὀκνηρίας, τῆς ἀπροθυμίας καὶ τῆς σκαιᾶς συμπεριφορᾶς πολλῶν ὑπαλλήλων, ὥστε πρέπει νὰ καταβληθῇ σύντονος προσπάθεια πρὸς ἄρσιν τοῦ κακοῦ αὐτοῦ. Οὐ μόνον οἱ ἐν ταῖς ὑπηρεσίαις τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἀσχολούμενοι, ἀλλὰ καὶ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ὑπάλληλοι δέον νὰ κατανοήσουν, ὅτι ἡ ἐργασία των εἶναι ἱερὸν κοινωνικὸν λειτουργημα, ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συνόλου καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν πασχόντων. Οἴκοθεν δὲ νοεῖται ὅτι τὸ παράδειγμα τῆς προθύμου ἐξυπηρέτησεως πρέπει νὰ τὸ δίδουν οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι ἐν ταῖς ἐνορίας αὐτῶν, ἀκόμη καὶ ὅταν ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν δυστρόπους ἐνορίας.

Δὲν σημαίνει ὑποταγήν.

Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Πάπα ἐκδοθείσης προσφάτου Ἐγκυκλίου καὶ ἐκ προσφάτου ἄρθρου τοῦ «Ρωμαῖον Παρατηρητοῦ», ἔνθα τονίζεται, ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία δὲν προτίθεται νὰ θυσιάσῃ τὰ καινοφανῆ δόγματα της, οἷα εἶναι τὸ τοῦ ἀλαθῆτου τοῦ Πάπα, τῆς Ἀσπίλου Συλλήψεως κ.τ.τ., ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ πρωτοβουλία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἀνάληψιν προσπαθειῶν πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ καθαρὰν χίμαιραν καὶ οὐτοπίαν.

Ὡς ὀρθότατα σημειοῦται ὑπὸ ἐσπερινῆς ἐφημερίδος, ἡ θορυβωδῶς ἐξαγγελθεῖσα πρωτοβουλία τοῦ Ἰωάννου τοῦ ΚΓ' διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐνωτικῆς προσπάθειας οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ πρόσκλησις τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων πρὸς ὑποταγήν εἰς τὴν Ῥωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους ἡ περίφημος «οἰκουμενικὴ σύνοδος», ἣτις πρόκειται νὰ συνέλθῃ ἐν Ῥώμῃ, οὐδὲν ἄλλο ἀπέλεσμα θὰ ἔχη ἢ τὴν καλύτεραν διοργάνωσιν τῆς προπαγάνδας, πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν μὴ ὑποτασσομένων εἰς τὸν Πάπαν. Ἄλλ' ἐὰν τοιοῦτοτρόπως ἀντιλαμβάνηται τὴν ἔνωσιν ὁ Ρωμαῖος Ποντίφηξ, ὁ σκοπὸς του δὲν πρόκειται νὰ στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας. Ἐνωσις οὐδέποτε εἶναι δυνατὸν νὰ σημαίνῃ ὑποταγήν. Ἄκρως ἐνδιαφέρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι τὸ ἐν τῷ ταυταρίθμῳ φύλλῳ τοῦ «Ἐφημερίου» δημοσιευόμενον σχετικὸν κύριον ἄρθρον τοῦ ἐκλεκτοῦ λογοτέχνου, δημοσιογράφου καὶ συνεργάτου τῆς «Ἐκκλησίας» κ. Κωστή Μπαστιά.

Ἡ θεία συγχώρησις.

Κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδόμενου «Μηνιαίου Δελτίου Πληροφοριῶν» παρεχομένας πληροφορίας, ὁ ἐπιφανὴς ψυχίατρος καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ν. Ὑόρκῃ Ἰνστιτούτου τῆς Παιδικῆς Ψυχιατρικῆς Dr. E. Loomis ἐτόνισεν ἐσχάτως πόσον ἡ βεβαιότης τῆς ἀφέσεως φέρει τὴν ψυχικὴν γαλήνην καὶ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας τοῦ νευροπαθοῦς. «Ἡ ἀμφιβολία—λέγει—περὶ τὴν συγχώρησιν καθιστᾷ τὸν νευροπαθῆ μόνηρον τύπον, μισάνθρωπον, καὶ τὸν βυθίζει εἰς τὴν μελαγχολίαν. Ἡ θεία συγ-

χώρησις σημειώνει νέαν τροπὴν εἰς τὸν μετανοοῦντα. Ἐμφυσᾷ εἰς αὐτὸν τὰς προϋποθέσεις, ὥστε νὰ στραφῇ ἐκ νέου πρὸς τὸν Θεόν, νὰ ἐπανασυνδέσῃ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης του, νὰ ἀρχίσῃ νὰ σέβεται τὸν πλησίον. Ὅταν λείπῃ ἡ χάρις αὐτῆ τῆς συγγνώμης, τότε ἡ ἀποκαρδίωσις, ἡ ἀπελπισία καταστρέφουν τὴν προσωπικότητά του καὶ τὴν διάθεσιν δημιουργικῆς ἐργασίας».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, καθίσταται προφανές, ὅτι ἡ χριστιανικὴ μυστηριακὴ ἐξομολόγησις εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς ψυχολογικῆς καὶ ψυχιατρικῆς ψυχανάλλεσεως. Ἀκριβῶς ὁ σπουδαιότερος καρπὸς τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολόγησεως, αὐτὴ αὐτῆ ἡ οὐσία αὐτοῦ, εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ ἱερέως του ἄφεσις τῶν μετὰ τὸ βάπτισμα ἁμαρτιῶν. Ἐὰν ἡ ψυχανάλλεσις ἀνακαλύπτῃ ἐνίοτε ἐσωτερικὰς τινὰς συγκρούσεις, ἢ διὰ τῆς ἐξομολόγησεως ἐπιτυγχανομένη μυστηριακὴ ἄφεσις ἐλευθερώνει διὰ παντὸς τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὰς συγκρούσεις ταύτας καὶ ἐπαναφέρει τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην ἐν τῇ ψυχῇ. Ὅθεν οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες λόγοι τοῦ ἀμερικανοῦ ψυχίατρον εἶναι νέα πιστοποιήσις τῆς ἀληθείας, ὅτι οὐδέποτε εἶναι δυνατὸν ἡ ἐπιστημονικὴ ψυχανάλλεσις νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἱερέως ἐξομολόγησεως. Διὰ τὴν πάσχουσαν ψυχὴν δὲν ἀρκεῖ ἡ διαφώτισις τῶν ἐσωτερικῶν συγκρούσεων. Ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἄφεσις, ἡ θεία συγχώρησις.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ γάμου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Οἰκοτροφείου τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Φυλακτοπούλου γενομένη μετάφρασις εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ καλλιτεχνικωτάτη ἔκδοσις τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἀκολουθίας τοῦ γάμου εἶναι ἐν νέον μέσον προβολῆς τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς Δύσεως, οἵτινες μετὰ νοσταλγίας στρέφουν τοὺς πνευματικοὺς ὀφθαλμοὺς των πρὸς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ὀρθοδοξίας.

Διὰ τῆς ἀριστοτεχνικῆς μεταφράσεως ταύτης, ἣτις ἐκκλοφώρησεν ἐν Ἀμερικῇ, πολλοὶ Ἀμερικανοὶ ἔλαβον γνῶσιν, ὅτι ὁ πλήρης καθαγιασμὸς τῶν βιολογικῶν ἀξιών καὶ ὁ ὑπὸ τὴν μεταμορφωτικὴν δύναμιν τῆς Χάριτος ἐξεργασισμὸς καὶ ἡ τοῦτ' αὐτὸ μετουσίωσις αὐτῶν εἰς ἀνωτέρας πνευματικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀξίας συντελεῖται ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας. Αὕτη ἐξυμνεῖ τὴν διὰ τοῦ γάμου δημιουργουμένην οἰκογένειαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ἡ ὠραία εὐχὴ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, «καὶ συζυγίαι ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁρμονίᾳ διατηροῦνται, τὰ νήπια ἐκτρέφονται, ἡ νεότης παιδαγωγεῖται, τὸ γῆρας περιμεριτεῖται».

Ψυχικὴ Ὑγιεινὴ.

Ἡ ἔκδοσις τῶν πεπραγμένων τοῦ «Τομέως Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς» τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος δίδει μίαν συνοπτικὴν εἰκόνα τῆς ἀξιολογωτάτης

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίερά Σύνοδος

Άποστολική Διακονία. Τῆς 15ῃ Ἰουλίου 1959 (Τετάρτη) ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου ἐγένετο ἡ συνεδρία τῆς ὀρισθείσης Ὑποεπιτροπῆς πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ σχεδίου τῶν ἐργασιῶν τῆς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὀρισθείσης καὶ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» μνημονευθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ ἐνιαίου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καὶ βοηθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τῆς Ὑποεπιτροπῆς ταύτης, πλὴν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κερνίτσης, μετέχουσιν ὁ Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κ. Χριστοφόρος Παπουτσόπουλος, ὁ παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Διευθυντῆς τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως καὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος καὶ ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ὑφηγητῆς τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου.

Ίερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τῆς 1ῃ Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο. Δ. Ε. Π.

— Τῆς 2ᾶ Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀντεπεσκέφη τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Ἀγγ. Τσουκαλά. Ἐν συνεχείᾳ ἐδέχθη εἰς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν τὸν Πρόεδρον τοῦ Ε. Ε. Σ. κ. Γεωργακόπουλον, τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γαρουφαλίδην καὶ τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον.

δράσεως αὐτοῦ, ἥτις ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ διαδώσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς ψυχικῆς ὑγιεινῆς ἀνὰ τὴν χώραν καὶ νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὰ θέματα, ἅτινα ἔχουν σχέσηιν πρὸς τὴν ψυχικὴν ὑγείαν. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Τομέως αὐτοῦ ἄξια ἰδιαίτερας μνείας εἶναι τὸ Ἱατροπαιδαγωγικὸν Κέντρον αὐτοῦ, οἱ Σταθμοὶ πρώτων κοινωνικῶν βοηθειῶν, ἡ προσάθεια πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, ἡ ἐκπαίδευσις ψυχολόγων καὶ κοινωνικῶν λειτουργῶν, ἡ ὁργάνωσις ἐρευνῶν καὶ μελετῶν ἐπὶ θεμάτων τῆς ψυχικῆς ὑγείας κ.λ.π.

Ὁδδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι ἡ «ψυχικὴ ὑγιεινὴ ἀποτελεῖ μίαν τῶν προϋποθέσεων προόδου ἐνός ἔθνους, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχικὴ ὑγεία τῶν ἀτόμων ἐξασφαλίζει πολίτας καλῶς προσηρμοσμένους πρὸς τὸ κοινωνικὸν τῶν περιβάλλον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιτρέπει τὴν ἀξιοποίησιν καὶ τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν τῶν δυνατοτήτων αὐτῶν, καθιστώσα τοὺς ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ ἀντιμετωπίζον τὰ πάσης φύσεως προβλήματα τοῦ καθ' ἡμέραν βίου μετὰ θάρρους καὶ ἐμπιστοσύνης».

Ἡ «Ἐκκλησία» πιστεύει, ὅτι ἡ λαμπρὰ αὕτη ἐργασία θὰ ἀποδώσῃ πολὺν περισσοτέρους καὶ καλύτερους καρπούς, ὅταν διεξάγῃται ἐν μεγαλυτέρᾳ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς «Ἐκκλησίας», ἥτις, ὡς διακηρύσσουν κορυφαῖοι εὐρωπαῖοι καὶ ἀμερικανοὶ ψυχίατροι καὶ ψυχολόγοι, εἶναι ὁ καθ' ἑξοχὴν παράγων, ὅστις συντελεῖ εἰς τὴν πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῶν ψυχικῶν ἀσθενειῶν καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἀρίστων προϋποθέσεων τῆς ψυχικῆς ὑγείας.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.

— Τῆς 3ῃ Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε Συμβουλίου τοῦ Ὄργανισμοῦ Προλήψεως Ἀτυχημάτων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐδέχθη τὸν Δήμαρχον Πειραιῶς κ. Ντεντιδάκη καὶ τὸν Βουλευτὴν κ. Καμβύσην.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.

— Τῆς 4ῃ Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν τέως Ὑπουργὸν κ. Μανέντην.

— Τῆς 6ῃ Ἰουλίου ἀνεχώρησε διὰ τὰ Καμμένα Βούρλα πρὸς λουτροθεραπείαν, ἥτις συνεχίζεται.

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Τῆς 29ῃ Ἰουνίου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ, συμπαραστατοῦμένου ὑπὸ τριακοντάδος Ἀρχιμανδριτῶν καὶ Ἱερέων, ἐτελέσθη μέγας Ἑσπερινὸς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Παλαιοχριστιανικῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἀρχιερέως Ἀλκίσιωνος, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Νικοπόλει, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν αὐτῇ ἐπισκέψεως καὶ διαχειμάσεως τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου τῶν ἔθνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος Παύλου. Εἰς τὸν ἔσπεριον τούτων Ἑσπερινὸν ὁ κ. Νομάρχης Πρεβέζης, ὁ Στρατηγὸς ἐ.ἀ καὶ Πρεσβευτῆς ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ κ. Ὑρ. Τσακαλώτος, αἱ Πολιτικά, Δημοτικά, Στρατιωτικά καὶ λοιπαὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης, καὶ ὑπερδισχίλιοι Προσκυνητὰὶ ἐκ τε τῆς Πρεβέζης, τῆς Φιλιππιάδος καὶ τῶν περιχώρων, οἵτινες ἐσπευσαν, ἵνα καταθέσουν τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ εὐλαβείας των πρὸς τὸν Φωτιστὴν των καὶ Ἐκχριστιανιστὴν τῆς Ἡπείρου πρωτοκορυφαῖον Ἀπόστολον. Εἰς τοὺς Προσκυνητάς, προνοία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, διενεμήθησαν ἐντύπια, ἀναμνηστικά τοῦ Ὑπαθρίου Ἑσπερινοῦ. Στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ τῆς Πρεβέζης ἀπέδωσαν τὰς κεκαנוσιμένους τιμὰς, χορὸς δὲ καλλιφῶνων Ἱεροψαλτῶν ἔψαλε τοὺς ἱεροὺς ὕμνους. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Φιλᾶρετος Βιτάλης, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ τεῦχος τοῦ Μαΐου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τὸ ὁποῖον εἶναι πλούσιον εἰς περιεχόμενον. Λεπτομερὴς εἶναι ἡ περιγραφή τῆς κηδείας τοῦ ἀρτί ἐκδημήσαντος πρὸς Κύριον Μητροπολίτου Λένινγκραντ Ἐλευθερίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος, ὁ Μητροπολίτης Κρουτίσκης καὶ Κολόμνας Νικόλαος, 7 ἐπίσκοποι, 90 Ἱερεῖς καὶ 15 διάκονοι. Ὁ ἀειμνηστὸς Μητροπολίτης Ἐλευθέριος ἐστάλη τὸ 1945 ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου εἰς τὸ Χάρμιπεν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν ρωσικῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς, ἐκτελέσας τὴν ἀποστολήν μὲ ἐπιτυχίαν. Τὸ 1946 διωρίσθη Ἐξάρχος τοῦ Πατριάρχου Μόσχας εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν, ποιμάνας τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν Τσεχοσλοβακίας μέχρι τοῦ 1955, ὅτε ἐξελέγη Μητροπολίτης Λένινγκραντ.

— Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Λένινγκραντ καὶ Λαντόγκας ἐποποθετήθη ὁ Μητροπολίτης Μίνσκ καὶ Λευκορωσίας Πιτιρέιμ.

— Περὶ τὸ τέλος τῆς Β' ἐβδομάδος τῆς νηστείας τοῦ Πάσχα ἐκάρη μοναχὸς ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας ἀρχιμανδρίτου Λεωνίδου ὁ ἄραφ φοιτητῆς τῆς Ἀκαδημίας Ἀλέξιος Ἀμπντελκαράμ.

— Ἡ πόλις τοῦ Λένινγκραντ ἐξάρισεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀγγλίας Κόβεντρι μίαν εἰκόνα, εἰς ἀνταπόδοσιν δὲ ἡ τελευταία ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λένινγκραντ ὡς δῶρον ἓνα σταυρὸν, κατασκευασθέντα ἀπὸ ἴλους τοῦ καθεδρικοῦ τῆς ναοῦ, ὅστις κατεστράφη τὸ 1940 ὑπὸ τῆς χιτλερικῆς ἀεροπορίας. Ὁ σταυρὸς θὰ φέρῃ ἐπιγραφήν, ὑπογραμμίζουσαν τὴν ἐνότητα τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως.

— Ἡ Ὀρθόδοξος Ῥωσικὴ Ἐκκλησία ὑποδιαιρεῖται εἰς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*Έχοντας υπ' όψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὁσίας Παρασκευῆς Νέων Ἐπιβατῶν, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 30ῇ Ἰουνίου 1959

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

*Έχοντας υπ' όψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 § 2 ἐδ. 2 Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων»,

73 ἐκκλησιαστικὰς περιφερείας. Ἐν Ρωσίᾳ ἤδη λειτουργοῦν 2 θεολογικαὶ Ἀκαδημαί, ἡ μία εἰς τὸ Λένινγκραντ καὶ ἡ ἕτέρα εἰς τὸ Ζάγκορσκ. Παρὰ τὰς κρατικὰς ἐπεμβάσεις καὶ τὴν ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν τοῦ καθεστώτος, ἐν Ρωσίᾳ, ὑφίστανται ἤδη 29 μοναί, τινὲς τῶν ὁποίων ἰδρύθησαν μετεπαναστατικῶς. Οὐδεμία ὁμῶς σχετικὴ πληροφορία ὑπάρχει ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν Ρωσίᾳ ὑπαρχουσῶν ἐνοριῶν. Ἐν Μόσχᾳ λειτουργοῦν 49 ναοὶ (ἐναντι τῶν 423, οἵτινες ὑπῆρχον προεπαναστατικῶς), μὲ τὴν ἀνάλογον ἀντιστοιχίαν ἐνὸς ναοῦ πρὸς 140.000 κατοίκους.

Κατὰ μίαν πρόχειρον στατιστικὴν τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου Nicolas Chatelan 50 ἑκατομμύρια Ρώσων ὀρθοδόξων ἔχουν ζῶν θρησκευτικὸν συναίσθημα. Οἱ ἀρμόδιοι ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι εἶναι ἄκρως ἱκανοποιημένοι, διότι τὸ ποσοστὸν, παρὰ τὴν ἔντονον ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν, διατηρεῖται ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνήλθεν εἰς Βελιγράδιον ἀπὸ 3-19 Ἰουνίου 1959, ἀσχοληθεῖσα μὲ τρεχοῦσιν φύσεως ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα.

Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίαν ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐξέλεξε δύο νέους ἐπισκόπους, τὸν πρωτοδιάκονον Στέφανον Μπότσα διὰ τὴν ἔδραν τῆς Ἐπισκοπῆς Δάλματίας καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου Ἀνδρέαν Φρούσιτς ὡς βοηθὸν ἐπίσκοπον καὶ τοποτηρητὴν τῆς Μητροπόλεως Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας, τῆς ὁποίας ὁ Μητροπολίτης Ἀρσένιος ἀσθενεῖ σοβαρῶς.

Νέα μέλη τῆς Μικρᾶς Συνόδου ἐξελέγησαν ὁ ἐπίσκοπος Μπάτσκα Νικάνωρ καὶ ὁ ἐπίσκοπος Γκορνοκαρλοβικίου Συμεών. Οὕτως ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποτελεῖται, πλην τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους Μπραντισέβου Χρυσόστομον, Μπάτσκα Νικάνωρα, Γκορνοκαρλοβικίου Συμεών καὶ Ζαχουμίου καὶ Ἐρζεγονβίης Βλαδισλαῦν.

— Ἐπικεῖται ἡ ἔκδοσις εἰδικοῦ τεύχους ἀφιερωμένου εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Πατριάρχου Σερβίας Γερμανοῦ εἰς Ἑλλάδα, Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, Πατριαρχεῖον Κων/πόλεως καὶ Ἁγίου Ὄρους.

— Κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος θὰ γίνωσιν δεκτοὶ κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων εἰς τὴν α' τάξιν τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Πρεγρένης 40 ἐσωτερικοὶ μαθηταὶ καὶ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου 32. Οἱ ὑποψήφιοι δεόν νὰ εἶναι ἡλικίας μέχρι 18 ἐτῶν.

— Ὁμιλῶν ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου τῆς Ἐνώσεως Κομμουνιστῶν Σλοβενίας, τὸ ὁποῖον συνήλθεν εἰς Λιουμπλιάναν τὴν 23ην Ἰουνίου 1959, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ἐνώσεως Μίχας Μαρίνος, ἐτόνισεν σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν ἐσημειώθησαν θετικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλη-

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 30ῇ Ἰουνίου 1959

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

*Έχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 §2 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Χαλκῆων Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς

σίας καὶ ἐπι ὠρισμένοι πολιτικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι τοῦ ἑξωτερικοῦ, ἰδίως τῆς Τεργέστης, ἐπι προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν ὅλους τοὺς δεσμούς τῶν πρὸς κινητοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἀντισοσιαλιστικὴν δρᾶσιν.

— Τὴν 29ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἠνοιξεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ντουμπρόβνικ ἡ Ἐκθεσις μεσαιωνικῶν τοιχογραφιῶν. Οὕτω οἱ «τουρίσται» θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν, πλην τῆς παρακολουθήσεως τοῦ μουσικοῦ καὶ θεατρικοῦ φεστιβάλ τοῦ Ντουμπρόβνικ, νὰ γνωρίσουν καὶ τὴν σερβικὴν μεσαιωνικὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωγραφικὴν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐν Γαλλίᾳ κατόπιν πολυετοῦς ἀδρανείας, ἐγένετο ἡ ἐπανασύστασις τῆς Action Catholique Ounvière. Ἡ κίνησις αὕτη ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ συνδέσῃ τοὺς ἐργάτας μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἐργατικὸν πρόβλημα κατὰ τρόπον ἀπομακρύνοντα ἐκ τοῦ Μαρξισμού. Ἡ κίνησις αὕτη εἶναι καρπὸς τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, ὅπερ ἰδίως ἐξεδηλώθη, ἀφ' ἧς τὸ 1897 ὁ πάπας Λέων XIII ἐξέδωκε τὴν γνωστὴν Ἐγκύκλιον «Rerum novarum».

— Ὁ πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνεκκλησιαστικὴν περιβολὴν τῶν κληρικῶν, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς οἰκείας τῶν ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Τὸ ὄργανον τῶν Ἰησουϊτῶν Civilla Cattolica ἐπαίνει τὴν ἀπόφασιν ὡς διευκολύνουσαν τὴν ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐπίσκεψιν ἐργοστασίων, πλοίων, καταστημάτων κ.λ.π.

— Ἡ ἐπιθεώρησις Tempo ἀσχολεῖται περὶ τὴν μελετωμένην ἐπανεξέτασιν τῆς περὶ ἀγαμίας κειμένης κανονικῆς διατάξεως. Παρατηρεῖ δέ, ὅτι ἡ ἀγαμία τοῦ κλήρου δὲν στηρίζεται εἰς θεῖαν νομοθεσίαν, οὔτε ἔχει ἀπόλυτον κύρος. Ἐξ ἄλλου εἶναι καταφανὴς ἡ ἀπροθυμία τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἱεροσπουδαστῶν, ἵνα χειροτονηθοῦν, ἢ ἡ αὐτοκαθαίρεσις πολλῶν ἱερέων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

— Δι' ἀνοικτῆς του ἐπιστολῆς, ἀπευθυνθείσης πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Σοσιαλιστικῆς Δημοκρατίας, ὁ παγκοσμίως φημὺς γερμανὸς ἐπίσκοπος Dibelius ἠμύνθη θαρραλέως τῶν δικαίων τῆς καταπιεζομένης ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Γερμανίᾳ Ἐκκλησίας. Οὕτω μεταξὺ ἄλλων λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὁ Χριστιανὸς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πνευματικὴν ἀσφάλειαν εἰς ἕν ἄθεον κράτος... Ἰσχυρίζεται, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐξυπηρετεῖ τὸν λαὸν εἶναι καλόν. Ἡ διάκρισις τοῦ τί εἶναι καλὸν καὶ τί κακόν, ἠθικόν καὶ ἀνῆθικόν, ἀνήκει μόνον εἰς τὸν ζῶντα Θεόν... Ὁ Χριστιανὸς οὐδέποτε θὰ παραδεχθῇ νέαν ἔκδοσιν τῶν Δέκα Ἐντολῶν ὑπὸ ἀνθρώπων. Ἐπιμένομεν, ὅπως τὰ τέκνα μας σέβωνται αὐτὰς καὶ οὐχὶ οἰανδήποτε ἄλλην ἠθικὴν, προερχομένην ἐκ τοῦ διαλεκτικοῦ ὕλισμοῦ.»

ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω 'Εφημεριακῆς θέσεως.

'Εν Θεσσαλονίκῃ τῇ 30ῇ 'Ιουνίου 1959

† Ὁ Θεσσαλονικῆς Παντελεήμων

'Ιερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 § 1 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ 'Εφημερίου τῆς 'Ενορίας τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγίου Δημητρίου» Συκέας 'Ασωποῦ, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

'Εν Σπάρτῃ τῇ 4ῃ 'Ιουνίου 1959

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανὸς

'Ιερὰ Μητρόπολις Κορινθίας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ ἐφημερίων» Α.Ν., καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ 'Εφημερίου τοῦ ἐν Πετακοῦ 'Ι. Ναοῦ 'Αγ. 'Ανδρέου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω 'Ι. Ναοῦ.

'Εν Κορίνθῳ τῇ 2ῃ 'Ιουλίου 1959

† Ὁ Κορινθίας Προκόπιος

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ ἐφημερίων» Α.Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ 'Εφημερίου τοῦ ἐν Καλυβίοις 'Ι. Ναοῦ 'Αγ. Τριάδος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω 'Ι. Ναοῦ.

'Εν Κορίνθῳ τῇ 12 'Ιουνίου 1959

† Ὁ Κορινθίας Προκόπιος

'Ιερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν 'Εφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν 'Αγίου Θεοδώρου Σχοινίων καὶ 'Αγίου Γεωργίου Πόρπη, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα Πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

'Εν Κομοτηνῇ τῇ 1ῃ 'Ιουλίου 1959

† Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος

'Ιερὰ Μητρόπολις 'Ιωαννίνων

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 παρ. 2 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ 'Ιεροῦ 'Ενοριακοῦ Ναοῦ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου τῆς ἐνορίας καὶ Κοινότητος Νεοχωρίου, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω ἐφημεριακῆς θέσεως.

'Ιωάννινα τῇ 2ῃ 'Ιουλίου 1959.

† Ὁ 'Ιωαννίνων Σεραφεῖμ

'Ιερὰ Μητρόπολις Διδυμομείχου καὶ Ὁρεστιάδος

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων 'Εφημερίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν:

1. 'Αγίας Παρασκευῆς 'Αμπελακίων καὶ
2. 'Αγίου 'Αθανασίου Μηλιάς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ι. Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

'Εν Διδυμοτείχῳ τῇ 16ῃ 'Ιουνίου 1959

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντῖνος

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν 'Εφημεριακῶν θέσεων:

1. τοῦ 'Ι. Ναοῦ «'Αγίας Τριάδος» Κεράμου καὶ
 2. τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγίου Γεωργίου» Μαρσίων,
- καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ι. Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

'Εν Διδυμοτείχῳ τῇ 22ῃ 'Ιουνίου 1959.

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντῖνος

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΕΠΟΠΤΕΥΟΝΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ 'Αθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
† Ὁ Σάμου καὶ 'Ικαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Ὁ Μικαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τὸ Χρονικὸν τῆς μεταβάσεως τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν (Β').

Παναγιώτου Μπρατσιώτου, 'Ακαδημαϊκοῦ - Κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Χριστιανισμὸς καὶ 'Εργασία (Γ').

'Η ἀπονομὴ τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν.

'Αρχιμ. Θεοκλήτου 'Αβραντινῆ, Πρωτοσυγγέλλου τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν, 'Η προσφορὰ τοῦ Παύλου.

Παρατηρήσεων Στήλη.

'Εκκλησιαστικά Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερῶν.

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Κων. 'Ιερὺς Πλατανίτης
'Υψηλάντου 66, 'Αγία Βαρβάρα Αιγάλεω.

'Εκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. 'Εν 'Αθήναις, 'Ιαοῦ 1